

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління активами підприємства

за матеріалами товариства з обмеженою відповідальністю
«Фієста», м. Київ

Студентки 2 курсу 1 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка
підприємства»

Юдіної Ірини
Олександрівни

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Андрєєва Вікторія
Геннадіївна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Блакита Анна
Владиславівна

Київ 2018

ЗМІСТ

	2
АНОТАЦІЯ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Економічна сутність та класифікація активів підприємства.....	7
1.2. Методологічні засади управління активами підприємства.....	17
1.3. Інструментарій оцінки ефективності управління активами підприємства.....	27
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ФІЄСТА».....	32
2.1. Оцінка динаміки обсягу та структури необоротних активів підприємства.....	32
2.2. Оцінка динаміки обсягу та структури оборотних активів підприємства.....	40
2.3. Оцінка ефективності управління активами підприємства.....	50
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ФІЄСТА».....	59
3.1. Планування потреби підприємства в активах та визначення джерел їх формування.....	59
3.2. Перспективна оцінка ефективності управління активами підприємства.....	72
3.3. Розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності управління активами підприємства.....	84
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	100
ДОДАТКИ.....	107

АНОТАЦІЯ

Юдіна І.О. «Управління активами підприємства» (за матеріалами ТОВ «Фієста», м. Київ). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізація «Економіка підприємства» – Київський національний торговельно-економічний університет – Київ, 2018.

У випускній кваліфікаційній роботі визначено сутність активів підприємства, розглянуті методичні засади управління активами підприємства та визначений інструментарій оцінки ефективності управління активами підприємства. На прикладі досліджуваного підприємства здійснено аналіз динаміки майна та досліджено його склад та структуру в розрізі оборотних та необоротних активів. Оцінено стан та ефективність використання основних засобів. Результати дослідження мають практичне значення, яке полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізму управління активами з метою підвищення його ефективності, які можуть бути використані в діяльності ТОВ «Фієста».

Ключові слова: активи, оборотні та необоротні активи, баланс, майно підприємства.

ABSTRACT

Yudina I.O. «Asset Management of the Enterprise» (based on the materials of LLC "Fiesta", Kyiv). - The manuscript.

Graduation qualification work on the specialty 051 «Economics», specialization «Business Economics» - Kyiv National University of Trade and Economics - Kyiv, 2018.

In the final qualification work the essence of the assets of the enterprise is determined, the methodical principles of asset management of the enterprise are considered and certain tools for assessing the effectiveness of asset management by the enterprise are considered. The example of the investigated enterprise analyzed the dynamics of property and investigated its composition and structure in terms of negotiable and non-current assets. The status and effectiveness of the use of fixed assets are assessed. The results of the research are of practical importance, which is to develop recommendations for improving the mechanism of asset management in order to increase its effectiveness, which can be used in the activities of LLC «Fiesta».

Key words: assets, current and noncurrent assets, the balance, the estate of company.

Актуальність дослідження. Основою нормального функціонування підприємства та його ділової активності є нарощування економічного потенціалу, забезпеченість виробничого процесу необхідними активами, ефективне використання кожної одиниці активів, що перебуває у власності. Ефективне управління активами забезпечить безперервний процес виробництва і реалізації продукції, платоспроможність та конкурентоспроможність підприємства, його ліквідність і фінансову стабільність, а також інвестиційну привабливість підприємства, що дає можливість розвитку підприємства на ринку.

Питанням забезпечення ефективного управління активами підприємства в сучасних умовах господарювання присвячено велика кількість фундаментальних та методичних робіт українських та зарубіжних вчених. Серед вітчизняних вчених необхідно виділити: В.Г. Герасимчука, І.О. Бланка, О.С. Бондаренка, Ф.Ф. Бутинця, Л.Л. Горецьку, Ю.П. Майданевича, Н.М. Малюгу, О.І. Мешко, О.М. Петрука, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, М.Г. Чумаченка, Г.Г. Рудюка, та інших. Серед зарубіжних авторів доцільно визначити: Х. Андерсона, Б. Волькштейна, А. Глена Т. Карліна, В. Палія, Е. Райса, Я. Соколова, Дж. Фрідмана, Е. Хелферта, Е. Хендріксена та інших. Однак, на сьогодні існує низка невирішених проблемних питань, щодо підвищення ефективності управління активами підприємства, які потребують подальшого дослідження [53].

Метою випускної кваліфікаційної роботи є вивчення теоретико-методологічних положень, дослідження діючої практики управління активами підприємства та розробка відповідних практичних рекомендацій.

Виходячи з мети були сформульовані та вирішені наступні **завдання** [8]:

- розглянуто економічну сутність та класифікацію активів підприємства;
- розкриті методологічні засади управління активами підприємства;
- визначено інструментарій оцінки ефективності управління активами підприємства;

- досліджено сучасний стан управління активами підприємства на прикладі ТОВ «Фієста»;
- обґрунтована планова потреба підприємства в активах та джерелах їх формування;
- розроблені відповідні практичні рекомендації щодо підвищення ефективності управління активами ТОВ «Фієста»

Об'єктом дослідження є процес управління активами підприємства.

Предмет дослідження - теоретичні та практичні засади управління активами підприємства.

Емпіричною базою дослідження є ТОВ «Фієста», яке зареєстровано у 2001 році. ТОВ «Фієста» є одним з лідерів з оптового продажу будівельних та інших матеріалів, об'єм реалізації яких щорічно зростає. Статутний капітал підприємства складає 1500 тис. грн. У 2017 році чистий дохід від реалізації продукції, робіт та послуг досяг 84391,1 тис. грн., загальний обсяг активів – 30530,00 тис. грн., власний капітал становить 13192,80 тис. грн., чистий прибуток – 663,7 тис. грн. Середня кількість працівників –10. Кредитний рейтинг ТОВ «Фієста» позитивний, користується кредитною лінією, овердрафтом.

Методи дослідження. У роботі були використані такі методи: системного аналізу, кількісного аналізу, фінансового аналізу, методи планування, узагальнення тощо.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці, статті, монографії провідних вітчизняних й зарубіжних вчених, фінансова та статистична звітність ТОВ «Фієста».

Практична значимість. Результати дослідження мають практичне значення яке полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізму управління активами з метою підвищення його ефективності, які можуть бути використані в діяльності ТОВ «Фієста», що підтверджено відповідною довідкою.

Для оброблення економічної інформації, побудови таблиць, алгоритмів використано сучасні комп'ютерні технології та пакет прикладних програм Microsoft Excel.

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Основні наукові положення і практичні результати дослідження опубліковано збірнику наукових статей студентів КНТЕУ «Економіка та фінанси підприємства», 2018 року на тему: «Критичний аналіз підходів до визначення сутності активів підприємства».

Структура й обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Обсяг роботи – 118 сторінок друкованого тексту включає 13 таблиці, 5 рисунків, список використаних джерел з 72 найменувань та 7 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність та класифікація активів підприємства

Для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинно мати у своєму розпорядженні визначене майно, яке належить йому на правах власності або володіння і використовуються для здійснення статутної діяльності. У діяльності підприємства активи відіграють дуже важливу роль, без них було б неможливим виробництво товарів, різного виду продукції та надання послуг, активи забезпечують безперебійний виробничий процес; достовірність їх відображення в балансі є необхідним для контролю, визначення потрібного обсягу оборотних і необоротних активів, їхньої вартості для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Активи підприємства є однією з найважливіших економічних категорій [19]. Як показали проведені дослідження, на сьогоднішній день не сформовано єдиного підходу до трактування даного поняття. Одні автори не достатньо повно розкривають економічну сутність цієї дефініції, не надаючи чіткого тлумачення терміну «активи», а лише визначають їх призначення, інші автори трактують категорію «активи» занадто широко [45]. Дана проблема призводить до неоднозначності трактування цього поняття з економічної точки зору та з позиції бухгалтерського обліку, що і обумовлює необхідність подальшого дослідження.

Перш за все, треба відзначити, що термін “актив” походить від латинського слова *actives* – діючий, діяльний [51].

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», активи – ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до надходження економічних вигод у майбутньому [34].

Проф. Бланк І.О. характеризує поняття активів досить широко, наголошуючи на багатосторонності цієї категорії з теоретичної та практичної точки зору. Згідно із його підходом, активами є «контрольовані підприємством економічні ресурси, сформовані внаслідок інвестованого в них капіталу, які характеризуються детермінованою вартістю, продуктивністю і здатністю генерувати дохід, постійний оборот яких у процесі використання пов'язаний з чинником часу, ризику та ліквідності» [4]. Відповідно, автор акцентує увагу як на матеріальному, так і фінансовому аспектах категорії активів та наголошує на тому, що активи повинні належати підприємству на правах власності або володіння; визначає найбільш суттєві ознаки активів, які характеризують їх з різних сторін.

Чебанова Н.В. розглядає активи як «сукупність матеріально – речових та інших ресурсів підприємства в грошовій формі, що відображаються в його балансі, утворюються інвестуванням капіталу, підлягають управлінню з метою одержання економічних вигод від їх використання» [67].

Ряд економістів визначають активи підприємства як сукупність усього майна, що належить йому на правах власності та відображається у його балансі [57].

Горецька Л.Л. розглядає два загальні підходи щодо економічної інтерпретації “активів”, які виділяють В.В. Ковалев та В.В. Патров, виходячи із складу та розміщення господарських засобів підприємства, що наводиться в активі бухгалтерського балансу [18]:

1. Предметно-речовий підхід, який передбачає, що в активі балансу відображається склад, розміщення та фактичне цільове використання засобів підприємства.
2. Витратно - результативний підхід в основі якого є визначення, що актив – величина витрат підприємства, яка утворилася в результаті попередніх операцій та фінансових угод, і понесених ним витрат заради можливих майбутніх доходів.

Предметно-речовий підхід до інтерпретації активу акцентує увагу на

тому, що це вкладені фінансові ресурси підприємства, та на функціональному призначенні придбаних господарських засобів. Витратно-результативний підхід до трактування активу балансу ширший за сутністю: основним є вкладання коштів у створення активу з метою отримання доходу.

В свою чергу, Соколов Я.В. зазначає, що на практиці існують три підходи до трактування змісту категорії «активи» [52]:

1 підхід. Майно, яке знаходиться у власності підприємства передбачає, що активи - це все майно, яке відображено в інвентаризаційному описі, тобто активи розуміється як майно, що перебуває у власності підприємства. Оцінка активів здійснюється за поточною ринковою ціною.

2 підхід. Витрати майбутніх періодів передбачають, що активи не пов'язаний з інвентарем, а витікає з поточної документації підприємства, яке постійно витрачає гроші. Одні витрати, пов'язані з датою звітного періоду, вважаються витратами, а інші, які пов'язані з майбутніми звітними періодами - капіталізуються, тобто тимчасово переміщуються в активі з тим, щоб в майбутніх періодах їх віднесли на витрати. Оцінка активів здійснюється за собівартість.

3 підхід. Доходи майбутніх періодів передбачають, що активи - це доходи майбутніх періодів. Підприємство здійснює витрачання коштів і ресурсів заради доходів, які ці витрати повинні принести в майбутньому. Якщо витрати не приносять доходів, то це не витрати, а втрати. Об'єкти активів потрібно переоцінювати.

Слід відмітити, що законодавчі документи, які регулюють бухгалтерський облік, не використовують поняття «майно», проте це поняття наявне в господарському та цивільному законодавстві. Згідно з ст.139 Господарського кодексу України, майно розглядається як сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів [15]. Цивільний

кодекс трактує майно як окрему річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки [70]. Згідно зі ст.3 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав, професійну оціночну діяльність в Україні», майно - об'єкти в матеріальній формі, будівлі та споруди (включаючи їх невід'ємні частини), машини, обладнання, транспортні засоби, паї, цінні папери, нематеріальні активи, в тому числі об'єкти права інтелектуальної власності [24].

Отже, в Господарському кодексі наведено ширше визначення категорії «майно» ніж в Цивільному кодексі, адже зазначено вартісний характер речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), що виробляються чи використовуються у діяльності підприємства, відображаються в балансі або на позабалансових рахунках [66].

Для уточнення сутності категорії активів підприємства доцільним є визначення та систематизація їх за класифікаційними ознаками [39], (табл.1.1).

Розглянемо детальніше наведену класифікацію.

За формою функціонування виокремлюють матеріальні, нематеріальні і фінансові активи.

Матеріальні активи – це активи, що мають матеріально-речову форму. До них відносяться: основні засоби, а саме: земельні ділянки, капітальні витрати на поліпшення земель, будинки, споруди та передавальні пристрої, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти, прилади, інвентар (меблі), тварини, багаторічні насадження, інші основні засоби (бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи, тимчасові (не титульні) споруди, природні ресурси та інші), а також незавершене виробництво; незакінчене будівництво; запаси; інші матеріальні цінності.

Нематеріальні активи - немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані та утримуються підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам з метою отримання доходу. До

нематеріальних активів відносяться: гудвіл, права користування природними ресурсами, права на об'єкти промислової власності, права користування майном, права на комерційні позначення, авторські та суміжні з ними права, інші нематеріальні активи.

Таблиця 1.1

Класифікація активів підприємства за основними ознаками [3,4,6,11]

Класифікаційні ознаки	Види активів
За формою функціонування	-матеріальні активи -нематеріальні активи -фінансові активи
За характером участі у господарському процесі та швидкістю обігу	-необоротні активи -оборотні активи
За характером участі активів у різних видах діяльності	-операційні активи -інвестиційні активи
За характером фінансових джерел формування чисті активи	-валові активи -чисті активи
За характером володіння активами підприємством	-власні -орендовані активи -безоплатно використовувані
За ступенем агрегованості активів як об'єкта управління індивідуальні активи	- індивідуальні - окремі групи - сукупний комплекс
За рівнем ліквідності	-абсолютно ліквідні активи -високоліквідні активи -середньоліквідні активи -низьколіквідні активи -неліквідні активи
За характером використання сформованих активів в поточній господарській діяльності підприємства	-використані активи -невикористані активи
За характером знаходження активів на підприємстві	-внутрішні активи -зовнішні активи
За можливістю амортизації	ті, що амортизуються ті, що не амортизуються
За ступенем цінності	-цінні -малоцінні

Фінансові активи характеризують різні фінансові інструменти, що належать підприємству або знаходяться в його володінні. Це гроші та їх еквіваленти, акції інших підприємств, що дають право контролю; паї; дебіторська заборгованість та короткострокові і довгострокові фінансові інвестиції [11].

За характером участі у господарському процесі та швидкістю обігу

активи поділяються на необоротні активи та оборотні [32].

Необоротні активи є найменш мобільною частиною майна підприємства та характеризують сукупність його майнових цінностей, котрі багаторазово використовуються в процесі господарської діяльності та переносять на продукцію свою вартість поступово. Виходячи зі структури 1 розділу Активу Балансу (Звіту про фінансовий стан) до них відносяться: нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції, основні засоби, інвестиційна нерухомість, довгострокові біологічні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, відстрочені податкові активи ті інші необоротні активи [41].

Оборотні активи є найбільш ліквідною частиною балансу підприємства, обслуговують поточну господарську діяльність підприємства і повністю споживаються протягом одного операційного циклу, якщо він менший року, тому всю свою вартість одразу переносять на виготовлену продукцію. До них належать запаси, поточні біологічні активи, дебіторська заборгованість, гроші та їх еквіваленти, витрати майбутніх періодів та інші оборотні активи (структура 2 розділ Активу Балансу (Звіту про фінансовий стан) [33].

Як показали проведені дослідження, ефективне управління активами підприємства потребує врахування переваг і недоліків використання як оборотних, так і необоротних активів.

Необоротні активи мають наступні переваги: менший ризик інфляційного знецінення та втрати в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності; здатність приносити стабільний прибуток за несприятливої господарської кон'юнктури (стосується орендних та лізингових платежів); можливість більш інтенсивного використання в періоди підйому ринкової кон'юнктури. Серед недоліків потрібно визначити: можливість морального зносу, що спричинено швидкими змінами техніки та технологій; низький рівень ліквідності, який проявляється в неспроможності забезпечити потік платежів при погіршенні платоспроможності; низький рівень маневреності майна, неможливість швидкої зміни структури коштів,

що вкладаються.

Так перевагами оборотних активів є більш висока їх ліквідність; можливість швидкої реструктуризації оборотних активів та підвищення швидкості обігу шляхом здійснення раціонального управління. До недоліків доцільно віднести можливе інфляційне знецінення (в особливості грошових активів в національній валюті); додаткові витрати на утримання зайвих запасів; більш високий рівень впливу фінансових ризиків; можливі втрати у зв'язку з природним убутком товарно-матеріальних цінностей.

За характером участі активів у різних видах діяльності активи підприємства поділяють на операційні та інвестиційні. Операційні активи характеризують сукупність майнових цінностей, що безпосередньо використовуються в операційній діяльності суб'єкта господарювання з метою одержання операційного прибутку.

Інвестиційні активи характеризують сукупність його майнових цінностей, пов'язаних зі здійсненням інвестиційної діяльності [41].

За характером фінансових джерел формування активи поділяють на валові та чисті. Валові активи - це всі активи підприємства, утворені за рахунок як власного, так і залученого капіталу. Чисті активи сформовані лише за рахунок власного капіталу підприємства.

За рівнем ліквідності активи класифікують залежно від швидкості їх переведення у засоби платежу[56]. Відповідно, виокремлюють: абсолютно ліквідні, високоліквідні, середньо ліквідні, низько ліквідні, неліквідні активи. Абсолютно ліквідні активи – це гроші та їх еквіваленти. Високоліквідними активами є поточні фінансові інвестиції та дебіторська заборгованість строк погашення яких складає до одного місяця.

До середньо ліквідних активів належить поточна дебіторська заборгованість та поточні фінансові інвестиції строк конвертації яких у гроші складає від одного до шести місяців та також запаси підприємства.

До низько ліквідних активів доцільно віднести всі необоротні активи підприємства за виключенням окремих видів майнових цінностей

підприємства, які не можуть бути самостійно реалізовані, а можуть бути продані лише в складі цілісного майнового комплексу, що дозволяє віднести їх до неліквідних активів.

За характером володіння активами підприємств активи поділяють на: власні, орендні, безоплатно використовувані. Власні активи характеризують майнові цінності підприємства, які належать йому на правах власності та знаходяться в постійному його володінні, тобто відображаються в складі активу Балансу (Звіту про фінансовий стан). Орендовані активи - це майнові цінності підприємства, що залучаються ним для здійснення господарської діяльності на правах оренди. Безповоротно використані активи характеризують майнові цінності, передані підприємству іншими суб'єктами господарювання для здійснення тимчасової господарської діяльності на безоплатній основі [16].

За ступенем агрегованості активів як об'єкта управління вони поділяються на індивідуальні, окремі групи і сукупний їх комплекс: індивідуальний актив характеризує вид майнових цінностей, який являється одиничним, мінімально деталізованим об'єктом господарського управління. Окремі групи активів характеризують частину майнових цінностей, які являються об'єктом комплексного функціонального управління, організованого на єдиних принципах і підпорядкованих єдиній фінансовій політиці. Сукупний комплекс активів підприємства характеризує загальний їх склад, який використовується підприємством. Активи за ступенем агрегованості підприємство визначає самостійно [13].

За характером використання сформованих активів в поточній господарській діяльності підприємства виокремлюють використані та невикористані активи. Використані активи характеризують ту частину майнових цінностей підприємства, яка бере безпосередню участь в операційному або інвестиційному процесі підприємства, забезпечуючи формування його доходів. Невикористані активи характеризують ту частину майнових цінностей підприємства, яку, будучи сформованими на попередніх

етапах господарської діяльності, не приймають в ній участі в даний час в силу різних об'єктивних і суб'єктивних причин.

За характером знаходження активів підприємства активи поділяються на внутрішні та зовнішні. Внутрішні активи характеризують майнові цінності підприємства, що знаходяться безпосередньо на його території. Зовнішні активи характеризують майнові цінності підприємства, що знаходяться поза його меж у інших суб'єктів господарювання, в дорозі або на відповідальному зберіганні.

За можливістю амортизації - ті, що амортизуються: нематеріальні активи, та більшість груп основних засобів підприємства за винятком земельних ділянок, бібліотечних фондів та природних ресурсів [3].

За ступенем цінності активи доцільно поділити на цінні та малоцінні. Цінні - майнові цінності підприємства, що багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності та мають високу вартість. Малоцінні, навпаки, використовуються протягом короткострокового періоду та характеризуються незначною вартістю .

Проведені дослідження свідчать, що активи це: економічні ресурси, що використовуються в господарській діяльності підприємства та повністю контролюються підприємством; майнові цінності, що мають вартість та формуються за рахунок інвестованого в них капіталу; є продуктивними ресурсами, що генерують дохід. Продуктивність являє собою потенційну характеристику активів, яка реалізується лише в комплексі з використанням інших економічних ресурсів; використання активів пов'язано з факторами часу, ризику та ліквідності, характеризуються певним рівнем ліквідності. На базі розглянутої класифікації активів, розглянемо процес формування активів, основна мета якого - виявлення і задоволення потреб в окремих видах для забезпечення операційного процесу, та функції, здійснення яких забезпечить реалізацію поставлених завдань, оптимізації їх складу для забезпечення умов ефективної господарської діяльності. Формування активів підприємства пов'язане з трьома основними етапами його розвитку на різних

стадіях життєвого циклу: створення нового підприємства; розширення, реконструкція і модернізація діючого підприємства; формування нових структурних одиниць діючого підприємства (дочірніх підприємств, філій і т.п.) [43].

На кожному етапі процесу формування важливо забезпечувати умови прискорення обороту активів, що підвищує рентабельність діяльності підприємства [62]. Процес формування активів підприємства будується на основі таких принципів:

1. Урахування найближчих перспектив розвитку операційної діяльності та форм її диверсифікації.
2. Забезпечення відповідності обсягу і структури активів, що формуються до обсягу, і структури виробництва і збуту продукції.
3. Забезпечення оптимальності складу активів з позицій ефективності господарської діяльності.
4. Забезпечення умов прискорення обороту активів у процесі їх використання.
5. Вибір найбільш прогресивних видів активів з позицій забезпечення росту ринкової вартості підприємства [52].

Для формування активів підприємства фінансовий ринок пропонує ряд засобів і предметів виробництва, альтернативних об'єктів та інструментів, а у процесі їх вибору слід враховувати їх перспективність, багатофункціональність, спроможність генерувати прибуток у різноманітних господарських ситуаціях і, відповідно, підвищувати ринкову вартість підприємства [23].

Таким чином, узагальнивши наукові підходи до визначення поняття активів, норми чинного законодавства та наведені класифікаційні ознаки, на нашу думку, під активами слід розуміти контрольовану підприємством сукупність майнових ресурсів, що використовуються у його господарській діяльності, сформованих за рахунок як власного, так і позикового капіталу, постійний оборот яких пов'язаний з факторами часу, ризику та ліквідності, а

використання, як очікується, спричинить економічні вигоди у майбутньому.

1.2 Методологічні засади управління активами підприємства

Розвиток ринкової економіки в Україні обумовлює необхідність пильної уваги до теорії і практики управління активами на підприємстві. Політика управління активами підприємства являє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства і полягає у фінансовому забезпеченні своєчасного їх оновлення та високій ефективності використання. Управління активами дозволяє вирішувати різноманітні задачі фінансового менеджменту, стратегії підприємства і полягає у фінансовому забезпеченні своєчасного їх оновлення та високій ефективності використання. Це пов'язано з великою кількістю елементів матеріально речового складу, які потребують індивідуалізації управління активами, важливою роллю в забезпеченні платоспроможності підприємства, рентабельності продукції та результатів фінансової діяльності підприємства [31].

Управління активами є важливим елементом підвищення ефективності діяльності підприємства, оскільки розробка і впровадження раціональних підходів в управлінні активами забезпечують стійкість фінансового стану, кредитоспроможність, інвестиційну привабливість вітчизняних підприємств; управління активами – одне із найбільш значущих функціональних напрямків у господарської діяльності і тісно пов'язане з іншими системами управління підприємства [44].

Професор Бланк І.О. з теоретичної та практичної точки зору, широко характеризує поняття управління активами підприємства, яке являє собою систему принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень пов'язаних з їх формуванням, ефективним використанням в різних видах діяльності підприємства і організацією їх обороту [6].

Управління активами складається з політики формування цілі, прийняття рішення, планування, організації, мотивації, лідерства

(керівництва) і контролю за ресурсами та поведінкою, разом скерованих на ефективне досягнення цілей системи, яка здійснює свідому діяльність. В першу чергу управління активами має передбачати визначення оптимальної величини, розробку варіантів фінансування та забезпечення ефективності їх використання, а безперебійне ефективне функціонування підприємства, повинна забезпечувати оптимальна величина активів. Тому процес управління активами є однією з найважливіших складових ефективного функціонування підприємства [5]. Практика роботи підприємств підтверджує наявність прямої залежності ефективності їх діяльності від рівня якості та наукової обґрунтованості системи управління активами [20]. Основний проблемний аспект управління всіма активами підприємства полягає у виборі адекватних методів та аналітичних процедур, що дозволяють виявляти, оцінювати, формувати необхідні підприємству стратегічні активи та забезпечувати безпосередньо ефективну політику управління ними [14]. Вирішення цього завдання можливе шляхом створення та розвитку методологічних засад стратегічної діагностики активів підприємства, яка передбачатиме системне дослідження фінансів організації, виявлення комплексу взаємопов'язаних питань, що дадуть відображення об'єктивного стану справ організації, її систем управління [72].

Традиційно управління активами розглядається як складова частина фінансово-господарської діяльності підприємства і, в свою чергу, поділяється на дві частини - управління формуванням і управління використанням активів [60]. Управління активами потрібно розглядати як підсистему в глобальному управлінні підприємством, відповідно зіставляючи її із завданнями його фінансової стратегії.

Головна мета і критерій ефективного управління активами - досягти найвищих фінансових результатів при раціональному використанні всіх видів активів [26].

Враховуючи, що головна мета управління активами пов'язана з головною метою фінансового менеджменту і реалізується з нею в єдиному

комплексі необхідно домагатися найкращих кінцевих результатів при раціональному використанні всіх видів активів, забезпечення фінансової рівноваги підприємства в процесі його розвитку, а також забезпечити максимізацію добробуту власників підприємства в поточному і перспективному періоді.

Реалізація головної мети управління активами підприємства направлено на рішення системи основних завдань [70]:

1. Формування достатнього обсягу і необхідного складу активів, що забезпечують задані темпи економічний розвиток (це завдання реалізується шляхом визначення потреби в необхідних активах і залучених найбільш ефективні їх різновидностей позицій рівня виробництва і прибутковості майбутнього використання);

2. Забезпечення максимальної прибутковості (рентабельності) використовуваних активів з найменшим рівнем фінансового ризику (досягається за рахунок їх використання в найбільш ефективних видах діяльності і господарських операціях підприємства. Максимізація повинна забезпечуватися в межах допустимого фінансового ризику, рівень котрих встановлюється власником або менеджером);

3. Забезпечення мінімізації фінансового ризику використання активів з найменшим рівнем їх прибутковості (рентабельності). (Якщо рівень дохідності запланований заздалегідь, важливим завданням являється зниження рівня фінансового ризику та ін.);

4. Забезпечення постійної платоспроможності підприємства за рахунок підтримки достатнього рівня ліквідності активів (це завдання вирішується за рахунок ефективного управління залишками грошових активів тощо);

5. Оптимізація обороту активів (це завдання вирішується шляхом ефективного управління грошовими і матеріальними потоками активів в процесі окремих циклів їх кругообігу на підприємстві та інших).

Основними принципами управління активами є [24]:

1. Інтегрованість із загальною системою управління підприємством (це

забезпечення ефективності всіх сфер діяльності підприємства прямо або побічно пов'язане із забезпеченням високопродуктивного використання активів, зростання їх доходності тощо).

2. Комплексний характер формування управлінських рішень (всі управлінські рішення в області формування і використання активів взаємопов'язані і надає прямий або непрямий вплив на кінцевий результат, інш.[49].

3. Високий динамізм управління (пов'язаний з динамікою факторів зовнішнього середовища - зі зміною кон'юнктури фінансового або товарного ринка тощо).

4. Варіативність підходів до розробки окремих управлінських рішень (реалізація цього принципу передбачає, що підготовка кожного управлінського рішення у сфері формування активів, їх використання в операційному або інвестиційному процесу має враховувати альтернативні можливості дій, тощо).

5. Орієнтовність на стратегічні цілі розвитку підприємства (якими би ефективними здавалися ті чи інші проекти управлінських рішень в сфері використання активів в операційному або інвестиційному процесі в поточному періоді, вони повинні відхилені, якщо вони вступають в протиріччя з місією (головною метою діяльності (підприємств, стратегічними напрямки його розвитку, підриває економічної основу ефективне використання активів в майбутньому періоді).

Ефективна система управління активами, з урахуванням вищевикладених цілей, завдань, принципів, функцій, буде сприяти високим темпам зростання і розвитку підприємства, а також відіграє значну роль у формуванні фінансової стабільності та конкурентоздатності суб'єкта господарювання [36]. На базі визначення цілей, задач і принципів управління активами підприємства формуються його функції, етапи реалізації та критерії ефективності.

Функції управління активами розділяються на дві основні групи, які

визначають комплексність змістом розглянутої системи управління. Розглянемо детальніше характеристику основних функцій управління активами.

Функції управління активами як керуючої системи управління це [68]:

1. Розробка стратегії розвитку активів підприємства. У процесі реалізації цієї функції виходячи з загальної стратегії економічного розвитку підприємства і прогнозу кон'юнктури фінансового ринку формується система цілей і цільових показників фінансової діяльності на довгостроковий період; визначаються пріоритетні задачі, розв'язувані в найближчій перспективі і розробляється політика дій підприємства по основних напрямках його фінансового розвитку, фінансова стратегія підприємства розглядається як невід'ємна складова частина загальної стратегії його економічного розвитку.

2. Формування ефективних інформаційних систем управління, що забезпечують обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень. У процесі реалізації цієї функції повинні бути визначені обсяги і зміст інформаційних потреб фінансового менеджменту; сформовані зовнішні і внутрішні джерела інформації, що задовольняють ці потреби; організований постійний моніторинг фінансового стану підприємства і кон'юнктури фінансового ринку [61].

3. Здійснення аналізу різних аспектів фінансування активів. У процесі реалізації цієї функції проводяться експрес поглиблений аналіз окремих операцій; результатів ефективності використання активів у розрізі окремих її напрямків.

4. Здійснення планування розвитку і ефективного використання активів. Реалізація цієї функції пов'язана з розробкою стратегії на кожному етапі розвитку і ефективного використання активів [50].

5. Розробка діючої системи стимулювання реалізації прийнятих управлінських рішень в області використання активів. У процесі реалізації цієї функції формується система заохочення і санкцій у розрізі керівників і менеджерів окремих структурних підрозділів підприємства за виконання чи

невиконання встановлених цільових фінансових показників, фінансових нормативів і планових завдань в області формування і використання активів [28]. Індивідуалізація такої системи стимулювання забезпечується шляхом упровадження на підприємстві контрактної форми оплати праці керівників підрозділів і фінансових менеджерів.

6. Здійснення ефективного контролю за реалізацією прийнятих управлінських рішень в області використання активів. Реалізація цієї функції є управління активами зв'язана зі створенням систем внутрішнього контролю на підприємстві, поділом контрольних обов'язків окремих служб і фінансових менеджерів, визначенням системи контрольованих показників і контрольних періодів, оперативним реагуванням на результати здійснюваного контролю [7].

Функції в теорії управління активами підприємства, як керуючої системи, характеризуються - як виявлення реальної потреби в окремих видах активів виходячи з обсягів операційної діяльності, що передбачаються для підприємства і визначення їх суми в цілому; оптимізація складу активів з позицій ефективності комплексного їхнього використання; забезпечення ліквідності окремих видів оборотних активів і прискорення циклу їх обороту; вибір ефективних форм і джерел їхнього фінансування.

Розглянемо функції управління активами як спеціальної області управління підприємством [69]:

1. Функція управління активами. Реалізацією цієї функції є виявлення реальної потреби в окремих видах активів виходячи з обсягів операційної діяльності підприємства, що передбачаються, і визначення їхньої суми в цілому, оптимізація складу активів з позицій ефективності комплексного їхнього використання, забезпечення ліквідності окремих видів оборотних активів і їх прискорення, вибір ефективних форм і джерел їхнього фінансування.

2. Управління використанням активів в операційному процесі підприємства. У процесі реалізації цієї функції управління є оптимізація

пропорції оборотних і необоротних активів, використаних в операційному процесі підприємства, обґрунтування напрямків найбільш ефективного використання та сучасного оновлення активів, пошук і реалізація резервів підвищення ефективного використання оборотних активів підприємства.

3. Управління інвестиціями. Реалізацією цієї функції є оптимізація пропорції формованих активів по найважливіших формах і напрямків інвестиційної діяльності підприємства; оцінка інвестиційної привабливості окремих реальних проектів і фінансових інструментів і вибір найбільш ефективних з них; формування реальних інвестиційних програм і портфеля фінансових інвестицій; вибір найбільш ефективних форм фінансування інвестицій.

4. Управління рухом активів в процесі їх обігу. Реалізацією цієї функції є формування грошових та матеріальних потоків активів (вхідних і вихідних потоків коштів) підприємства, їхня синхронізація по обсязі і у часі по окремим майбутнім періодам, ефективне використання можливих резервів прискорення обігу активів підприємства.

5. Управління фінансовими ризиками, поєднаних з використанням активів. У процесі реалізації цієї функції виявляється склад основних фінансових ризиків, властивих використанню активів даного підприємства ; здійснюється оцінка рівня цих ризиків і суми зв'язаних з ними можливих втрат у розрізі окремих операцій; формується система заходів щодо профілактики і мінімізації окремих фінансових ризиків, а також їхньому страхуванню.

6. Антикризове фінансове управління при загрозі банкрутства. У процесі реалізації цієї функції на основі постійного моніторингу фінансового стану підприємства діагностується ймовірність його банкрутства; оцінюється рівень цієї загрози; використовуються внутрішні механізми фінансової стабілізації підприємства, а в необхідних випадках — визначаються напрямки і форми його санації.

Кожна з цих функцій управління активами може бути конкретизована

більш цілеспрямовано, з урахуванням специфіки підприємства, як об'єкта фінансового керування й основних форм в області використання активів [10].

В системі методологічних засад формування і використання активів підприємства важливу роль відіграють такі їх характеристики як: вартість, продуктивність, прибутковість, оборотність, амортизація. Розглянемо більш детальніше ці характеристики [47]:

1. Вартість активів являє собою їх грошову оцінку, за якою вони обліковуються та використовуються в процесі господарської діяльності. Вартість активів впливає на безліч аспектів господарської діяльності підприємства: визначає потреби в капіталі та цінову політику підприємства, формує його ринкову вартість, інвестиційну привабливість тощо. Об'єктивно встановлена вартість активів визначає реальні можливості задоволення претензій кредиторів підприємства, що оголошене банкрутом.

2. Під продуктивністю активів розуміють їх здатність до випуску певного обсягу продукції за одиницю часу в процесі виробничої діяльності. Потрібно зазначити, що така властивість притаманна лише тим видам активів, які безпосередньо приймають участь у виробничому процесі. Носієм продуктивності активи виступають в єдиному комплексі з усіма іншими економічними ресурсами.

3. Прибутковість активів виражається через їх можливість генерувати визначений економічний ефект у процесі здійснення господарської діяльності. Генерувати дохід можуть як активи, що безпосередньо приймають участь у виробничому процесі, так і їх окремі види, що задіяні в інвестиційній та фінансовій діяльності суб'єкта господарювання. Так як використовувані підприємством активи знаходяться в постійному русі, змінюючи свій склад і вартість, виникає ще одна особливість активів - оборотність.

4. Оборот оборотних активів – процес їх безперервного руху при здійсненні господарської діяльності, який супроводжується послідовною трансформацією їх видів та зміною вартості. Під циклом обороту активів

розуміють процес повного завершення кругообігу їх окремих функціональних груп та видів, в результаті чого вони повертаються до своєї початкової форми.

Кругообіг оборотних активів підприємства характеризується такими основними показниками, як: довжина виробничого, операційного та фінансового циклів.

Виробничий цикл підприємства – період повного обороту обсягу матеріальних оборотних активів, який включає період обороту запасів сировини; період обороту незавершеного виробництва; період обороту запасів готової продукції. Виробничий цикл починається з моменту надходження матеріалів на склад підприємства, закінчується в момент відвантаження покупцеві продукції, що була виготовлена з даних матеріалів.

Довжина виробничого циклу (ДВЦ) підприємства визначається за наступною формулою:

$$\text{ДВЦ} = \text{ПОВз} + \text{ПОНзв} + \text{ПОГп} \quad (1.1)$$

де Пвз - період обороту виробничих запасів, днів;

Понв - період обороту незавершеного виробництва, днів;

ПОгп - період обороту готової продукції, днів.

Операційний цикл підприємства – це період повного обороту всієї суми оборотних активів, в процесі якого відбувається зміна окремих їх видів. Найважливішою характеристикою операційного (виробничо-комерційного) циклу, що істотно впливає на обсяг, структуру та ефективність використання оборотного капіталу, є його тривалість. Вона включає період часу від моменту витрачання підприємством грошових коштів на придбання вхідних запасів матеріальних оборотних активів до надходження грошей від дебіторів за реалізовану їм продукцію.

Довжина операційного циклу (ДОЦ) відповідно за наступною формулою:

$$\text{ДОЦ} = \text{ПОВз} + \text{ПОНзв} + \text{ПО гп} + \text{ПОдз} \quad (1.2)$$

де ПОдз - період обороту дебіторської заборгованості, днів

Фінансовий цикл (цикл грошового обороту) підприємства – проміжок часу між початком оплати постачальникам поставленої сировини, матеріалів, напівфабрикатів (погашенням кредиторської заборгованості) та початком надходження грошових коштів від покупців за реалізовану продукцію (погашенням дебіторської заборгованості). Фінансовий цикл : Період обороту дебіторської заборгованості. Період обороту кредиторської заборгованості. Позитивне значення тривалості фінансового циклу виникає внаслідок значного зниження обсягів кредиторської заборгованості одночасно із зростанням дебіторської заборгованості, що призводить до "вимивання" грошей з підприємства, виникненню потреби в додатковому залученні капіталу для поповнення оборотних коштів. Від'ємне значення тривалості фінансового циклу є свідченням того, що підприємство в середньому отримує від клієнтів гроші раніше, ніж здійснює платежі своїм кредиторам.

Довжина фінансового циклу (ДФЦ) відповідно за формулою:

$$\text{ДФЦ} = \text{ПОВз} + \text{ПОНзв} + \text{ПОгп} + \text{ПОдз} - \text{ПОкз} \quad (1.3)$$

де ПОкз - період обороту кредиторської заборгованості, днів.

5. Амортизація активів забезпечує ефективне відновлення основних засобів та нематеріальних активів підприємства в процесі їх кругообігу та представляє собою процес поступового перенесення зносу на виготовлену ними продукцію. Властивістю амортизації наділені ті активи підприємства, що неодноразово використовуються підприємством у виробничому процесі.

Таким чином, управління активами підприємства включає визначення мети, завдань, принципів та методів управління активами підприємства складається з двох підсистем: управління формуванням та управління

використанням активів підприємства. Розглянуті функції управління активами підприємства як керуючою системи та спеціальної області управління.

1.3 Інструментарій оцінки ефективності управління активами підприємства

Ефективність є однією з головних характеристик результативності управління діяльністю підприємства та відображає кінцевий корисний ефект від застосування праці, засобів виробництва та інших ресурсів. Ефективність виступає економічною та виробничою категорією і включає в себе три поняття – ефективність як економічна категорія, критерій ефективності та показники її кількісної оцінки. Забезпечення ефективності підприємства неможливо без комплексного оцінювання її рівня, результати якого дозволяють встановити масштаб і зміну спрямованості в управлінні діяльністю підприємства, прогнозувати їх вплив на ключові функціональні підсистеми підприємства, ухвалювати відповідні управлінські рішення щодо підвищення та підтримки рівня ефективності управління діяльністю, вибирати методи, способи, інструменти управління діяльністю підприємства.

Важливою складовою частиною механізму управління активами підприємства являються системи і методи їх оцінки [48].

Для проведення оцінки ефективності формування та використання активів на підприємстві доцільно взяти за основу традиційні методи: горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, аналіз із застосуванням коефіцієнтів, факторний та інтегральний аналіз. Сутність цих аналізів розглянемо детальніше :

1. Горизонтальний, або трендовий, аналіз дає змогу вивчити динаміку активів у цілому й окремих їх видів у часі, визначити загальні тенденції їх зміни або тренду. В системі управління активами використовуються наступні види горизонтального (трендового) фінансового аналізу:

- дослідження динаміки показників звітного періоду (наприклад, с показниками попереднього місяця, кварталу, року);
- дослідження динаміки показників звітного періоду в порівнянні з минулим роком (наприклад, показники другого кварталу звітного періоду з аналогічними показниками другого кварталу попереднього року). Цей вид горизонтального аналізу використовується на підприємстві з сезонними особливостями діяльності;
- дослідження динаміки показників за ряд попередніх періодів. Метою цього виду аналізу є виявлення тенденції зміни окремих показників, що характеризують результати функціонування активів підприємства.

2. В системі управління найбільше розповсюдження отримали наступні види вертикального (структурного) аналізу:

2.1. Структурний аналіз обсягу використання активів по видах господарської діяльності. Він служить передумовою розрахунку показників ефективності використання активів в розрізі окремих видів діяльності та проведення відповідного факторного аналізу за цією ефективністю по підприємству у цілому.

2.2. Структурний аналіз обсягу та стану активів по внутрішніх підрозділах підприємства («центром відповідальності»). Цей аналіз служить базою проведення послідовного поглибленого порівнянного і факторного аналізу ефективності використання активів окремими внутрішніми підрозділами; Вертикальний та горизонтальний аналіз під час загального вивчення активів зазвичай здійснюється одночасно.

2.3. Структурний аналіз використанні необоротних і оборотних активів підприємства. Він служить основною передумовою дослідження оборотності активів підприємства у розрізі та базою розрахунку показників ефективності використання конкретних видів цих активів.

3. Порівняльний фінансовий аналіз базується на зіставленні значень окремих груп аналогічних показників між собою. В процесі використання цієї системи аналізу розраховуються розміри абсолютних і відносних

відхилень порівнюваних показників. В системі управління активами найбільш розповсюдження отримали наступні види порівняльного фінансового аналізу.

3.1. Порівняльний аналіз показників активів підприємства і середньогалузевих показників. В процесі аналізу виявляється ступінь відхилення основних результатів формування та використання активів даного підприємства з аналогічними середньогалузевими параметрами з метою оцінки своєї конкретної позиції в цій сфері господарювання і виявлення резервів подальшого підвищенні ефективності їх функціонування;

3.2. Порівняльний аналіз показників функціонування активів даного підприємства в сфері використання активів з метою розробки заходів щодо підвищення його конкретної позиції на конкретному регіональному ринку;

3.3. Порівняльний аналіз показників функціонування активів в розрізі внутрішніх структурних підрозділів даного підприємства (його «центрів відповідальності»). Такий аналіз проводиться з метою порівняльної оцінки і пошуку резервів підвищення ефективності формування і використання активів внутрішніх підрозділів підприємства;

3.4. Порівняльний аналіз звітних і планових (нормативних) показників функціонування активів. Такий аналіз становить основу організованого на підприємстві контролінгу активів. В процесі цього аналізу виявляється ступінь відхилення звітних показників від планових (нормативних), визначити причини цих відхилень і формуються висновки про необхідності коригування напрямків господарської діяльності підприємства, пов'язаної з використанням його активів [1].

4. Аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз) базується на розрахунку окремих співвідношення різних абсолютних показників фінансової звітності підприємства. В процесі використання цієї системи аналізу визначаються різні відносні показники, що характеризують окремі результати функціонування активів підприємства, а також ступінь їх впливу на загальний рівень фінансового стану підприємства. В системі управління

активами найбільшого поширення набули такі групи аналітичних фінансових коефіцієнтів:

- показники майнового стану (Додаток А);
- коефіцієнти оцінки ліквідності активів (Додаток Б);
- коефіцієнти оцінки рентабельності активів (Додаток В);
- коефіцієнти оцінки оборотності активів (Додаток Г).

Перевагою методу фінансових коефіцієнтів є простота. Однак, метод фінансових коефіцієнтів має певні недоліки:

- не можна віддавати перевагу одному з показників, оскільки ці коефіцієнти неповно характеризують кредитоспроможність позичальника (при аналізі потрібно враховувати ще багато критеріїв);
- відсутня єдина база оптимальних значень фінансових показників (їх рівень змінюється залежно від стану економіки країни);
- розраховані коефіцієнти залишають осторонь безперервні динамічні зміни, фіксують лише мить економічного часу(відсутність інформації про динамічні процеси збільшує ризик при кредитуванні);
- фактичні показники не можуть бути єдиною базою оцінки здатності позичальника погасити позику у встановлений строк в умовах нестабільної економіки та високих темпів.

5. Інтегральна оцінка ефективності використання активів підприємства дозволяє отримати найбільш поглиблену (багатофакторну) оцінку умов формування окремих агрегованих фінансових показників. В управлінні активами найбільше поширення отримала "Модель Дюпона", відповідно до якої коефіцієнт рентабельності активів підприємства, що використовуються, являє собою добуток коефіцієнта рентабельності реалізації продукції на коефіцієнт оборотності (кількість оборотів) активів за формулою:

$$P_A = P_{\text{рп}} \times KO_A \quad (1.4)$$

де P_A — коефіцієнт рентабельності використовуваних активів;

R_{pn} — коефіцієнт рентабельності реалізації продукції;

$КО_A$ — коефіцієнт оборотності (кількість оборотів) активів.

За допомогою "Моделі Дюпона", можна виявити основні резерви подальшого підвищення рентабельності активів підприємства – збільшити рентабельність реалізації продукції; прискорити оборотність активів; використовувати обидва ці напрямки.

6. Факторний аналіз є центральною ланкою фінансово-економічного аналізу. При проведенні факторного аналізу рентабельності виробництва прибуток вважається якісним фактором, а рентабельності витрат – кількісним. До кількісних факторів відносяться обсяг продукції, чисельність працюючих, вартість основних фондів тощо; до структурних – вага окремих показників; до якісних відносяться показники, які характеризують ступінь досягнення певних результатів, або показники, які розраховані відносно одиниці (ціна, продуктивність праці, собівартість одиниці продукції, фондівіддача, матеріалоємність, рентабельність, урожайність з одиниці площі тощо). Оцінювати ефективність управління підприємством необхідно на базі комплексного підходу - сформувати визначену множин показників що характеризують економічну ефективність загалом та показників, які характеризують ефективність процесів управління, а також потрібно визначати співвідношення між економічним ефектом діяльності підприємства загалом і затратами ресурсів на його досягнення [46]. За результатами проведеного аналізу виявляються можливі альтернативні варіанти, проводиться їх оцінювання і приймаються остаточні управлінські рішення [2].

Таким чином, в практиці використовується багато методів оцінки активів підприємства. Для забезпечення ефективного управління даним напрямком доцільним є застосування вищезгаданих методів у комплексі.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ФІЄСТА»

2.1 Оцінка динаміки обсягу та структури необоротних активів підприємства

На підставі розглянутих в попередньому розділі роботи теоретичних основ здійснимо дослідження стану управління активами на прикладі ТОВ «Фієста», яке знаходиться у с. Требухів Броварського району Київської області. Предметом діяльності ТОВ «Фієста» є оптова торгівля деревиною; будівельними матеріалами; санітарно-технічним обладнанням, зерном, насінням, кормами для тварин та інші види діяльності, що відповідають цілям діяльності товариства та не заборонені чинним законодавством України. ТОВ «Фієста» почала свою підприємницьку діяльність в 2001р. та являється одним з лідерів з оптового продажу будівельних матеріалів, працює на ринку України більш 17 років. На даний момент, товариство спеціалізується на продажу цементу, щебеню, піску, теплоізоляційних матеріалів та інші. У своїй діяльності ТОВ «Фієста» діє на принципах господарського розрахунку. Форма власності - приватна, має основні ринки діяльності та клієнтuru відповідно договірних відносин, це: бетонні заводи, будівельні компанії, приватні підприємства, автодорожні будівельні організації та інші. У 2009 р. товариство придбало будівельну базу, де здійснює перевалку і фасовку реалізованої продукції. ТОВ «Фієста» має власний парк автомобілів, завдяки якому забезпечує продаж продукції в будь-яку точку України. Метою діяльністю ТОВ «Фієста» є задоволення потреби споживачів у будівельних та інших непродовольчих товарах, а також отримання прибутку.

Виходячи із структури звіту про фінансовий стан підприємства, система управління активами включає управління необоротними активами та

оборотними активами та формується відповідно до поставлених завдань.

Щоб оцінити ефективність управління активами ТОВ «Фієста», розглянемо стан його активів на підставі проведення вертикального та горизонтального аналізу [30], (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

**Динаміка обсягу та складу активів ТОВ «Фієста»
за 2015-2017 роки**

Показники	Обсяг, тис. грн.			Абсолютний приріст, тис. грн.		Темпи приросту, %	
	на 01.01.2016	на 01.01.2017	на 01.01.2018	01.01.2017/ 01.01.2016	01.01.2018/ 01.01.2017	01.01.2017/ 01.01.2016	01.01.2018/ 01.01.2017
Всього активів	24758,0	24993,2	30530,0	235,20	5536,80	0,95	22,15
Необоротні активи	8225,6	8016,0	7257,4	-209,60	-758,60	-2,54	-9,46
Оборотні активи	16532,4	16977,2	23272,6	444,80	6295,40	2,69	37,08

Протягом всього періоду дослідження спостерігається позитивна тенденція до збільшення активів ТОВ «Фієста».

Так, на 01.01.17 р. вони зросли на 235,20 тис.грн. або на 0,95%, а на 01.01.18 року абсолютний приріст становить 5536,80 тис.грн. або 22,15%. Збільшення активів підприємства обумовлено збільшенням оборотних активів на 444,80 тис. грн. або на 2.69% на 01.01.17 р. та відповідно на 6295,40тис. грн. або на 37,08% на 01.01.18 р.

Необоротні активи, навпаки, за весь період, що аналізуються, мають тенденцію до зменшення: на 01.01.17 р. вони зменшились на 209,60 тис.грн. або на 2,54%, а на 01.01.17 р. на 758,60 тис. грн, на 9,46%.

Графічно динаміка обсягу та складу активів за 2015-2017 роки наведено на рис. 2.1

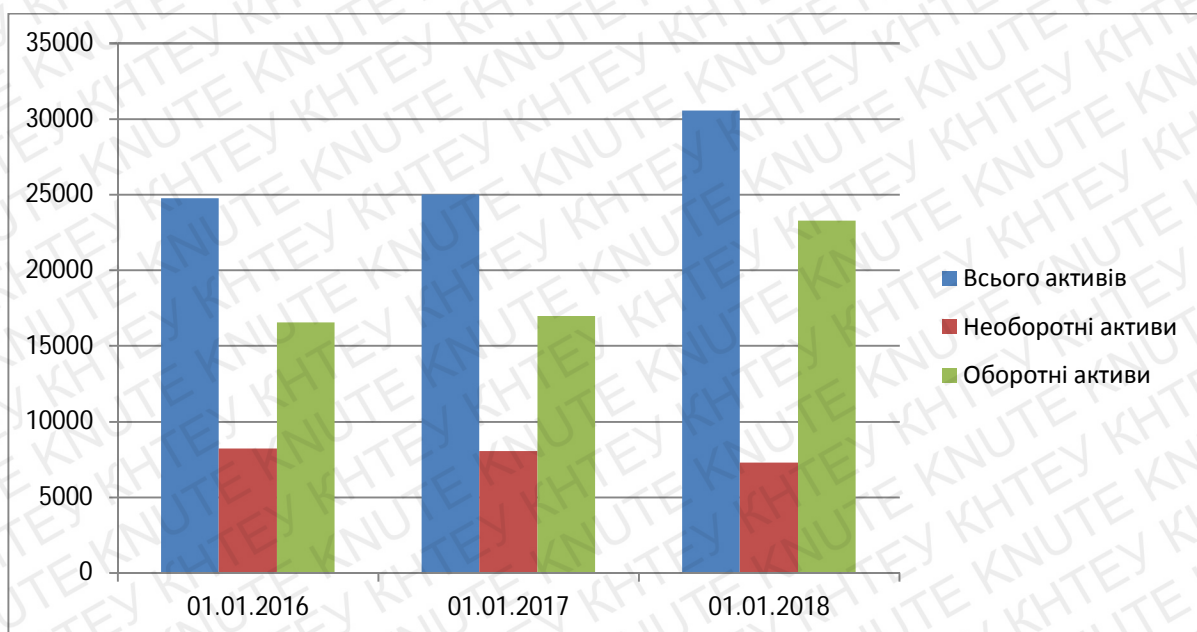

Рис. 2.1. Динаміка обсягу та складу активів за 2015-2017 роки, тис. грн

Проаналізуємо динаміку структури активів ТОВ «Фієста» за 2015-2017 роки [21], (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміки структури активів ТОВ «Фієста» за 2016-2018 роки, %

Показники	Питома вага			Абсолютний приріст	
	на 01.01.2016	на 01.01.2017	на 01.01.2018	01.01.2017/01.01.2016	01.01.2018/01.01.2017
Необоротні активи	33,22	32,07	23,77	-1,15	-8,30
Оборотні активи	66,77	67,93	76,22	1,15	8,30
Всього активів	100	100	100	x	x

З даних, наведених у таблиці, бачимо, що в структурі активів ТОВ «Фієста» за 2015 - 2017 роки переважають оборотні активи, їх частка в майні підприємства зростає: на 01.01.16р. становить - 66,77%, на 01.01.17 року збільшується на 1,15% та займає 67,92%, на 01.01.18 р. – зростає на 8,30% та складає відповідно 76,22%. Збільшення частки оборотних активів протягом

всього періоду дослідження свідчить про зростання ліквідності активів підприємства. Динаміки структури активів ТОВ «Фієста» за 2015 - 2017 роки наведена на рис. 2.2

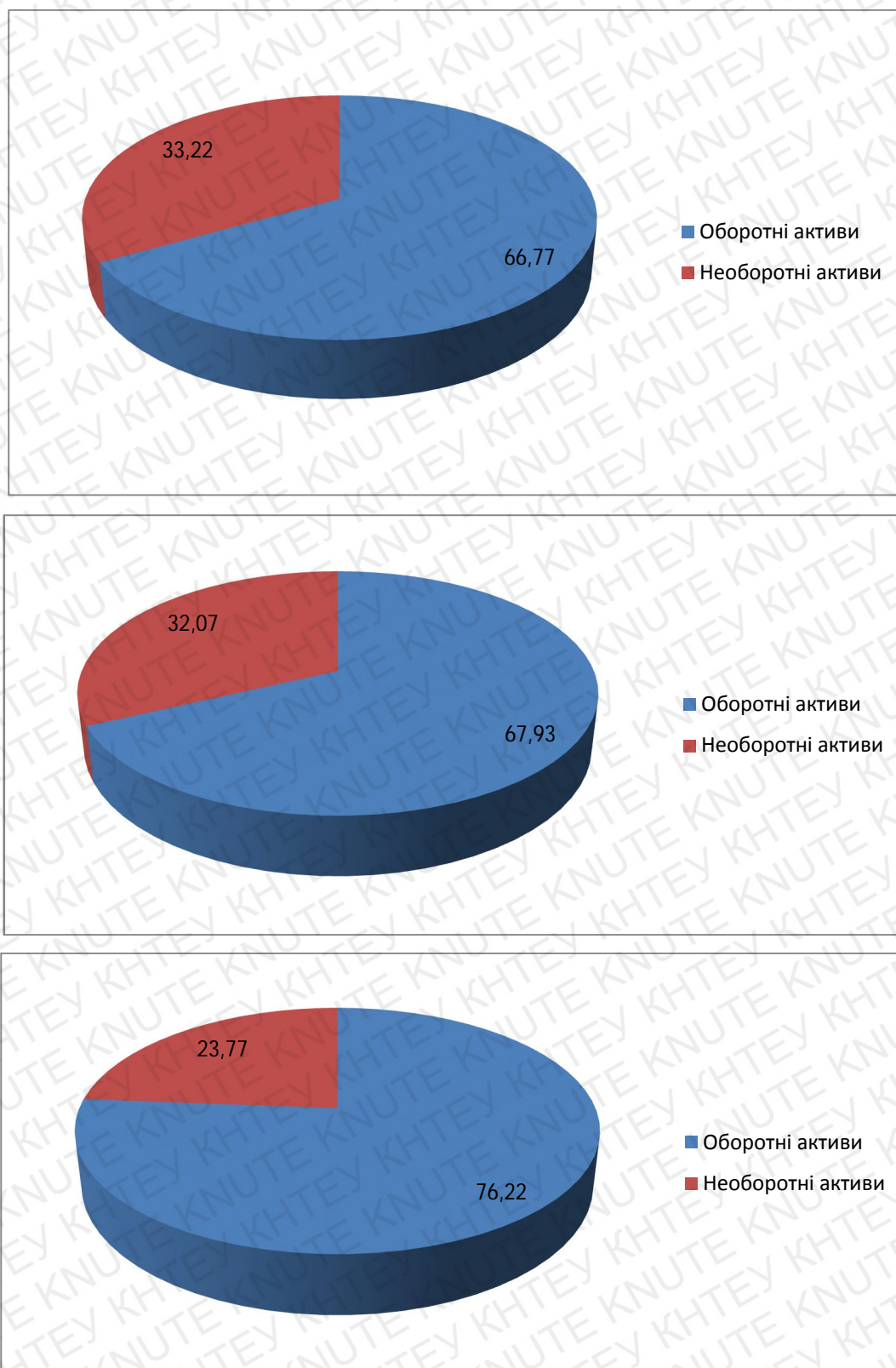

Рис. 2.2. Структура активів ТОВ «Фієста» за 2015 – 2017 рр. ,%

Для більш детального аналізу проведемо розрахунки динаміки обсягу, складу та структуру необоротних активів ТОВ «Фієста» [29], (табл. 2.3.)

Таблиця 2.3

**Динаміка обсягу, складу та структура необоротних активів ТОВ
«Фієста» за 2015-2017 роки**

Показники	Обсяг, тис. грн.			Абсолютна зміна, тис. грн.		Темпи приросту, %	
	на 01.01 2016	на 01.01. 2017	на 01.01. 2018	01.01. 2017/ 01.01. 2016	01.01. 2018/ 01.01. 2017	01.01. 2017/ 01.01. 2016	01.01. 2018/ 01.01. 2017
Основні засоби за залишковою вартістю	8103,9	7998,5	7239,9	-105,4	-758,60	-1,30	-9,48
- первісна вартість	14830,0	15403,7	15116,8	573,70	-286,90	3,86	-1,86
- знос	6726,1	7405,2	7876,9	679,10	471,70	10,09	6,36
Незавершені капітальні інвестиції	104,2	0,0	0,0	-104,2	0,00	-100,00	0,00
Довгострокові фінансові інвестиції	17,5	17,5	17,5	0,00	0,00	0,00	0,00
Усього необоротних активів	8225,6	8016,0	7257,4	-209,60	-758,60	-2,54	-9,46

Дані наведені в таблиці 2.3. свідчать, що за три роки у динаміці обсягу та складу необоротних активів ТОВ «Фієста» відбулися значні зміни за рахунок зменшення частки придатних основних засобів. Так, на 01.01.2017 року абсолютна сума основних засобів зменшилась на суму 105,4 тис.грн. або на 1,30%, а на 01.01.2018 року відповідно на 758,60 тис. грн або на 9,48%. Зменшення залишкової вартості основних засобів відбулося як за рахунок зменшення їх первісної вартості в результаті списання з балансу на 01.01.2018 р. у сумі 286,9 тис. грн, так і за рахунок збільшення зносу на суму 471,7 тис. грн. Така тенденція є негативною, оскільки основні засоби є застарілими і потребують оновлення, модернізації [58]. За рахунок основних засобів утворюється значна частина ресурсів, необхідних для функціонування підприємства, а більш краще використання необоротних

активів підприємства, сприяє технічному оновленню підприємства та забезпечує збільшення обсягу виробництва продукції та підвищення його ефективності.

Графічно динаміка обсягу та складу необоротних активів наведено на рис. 2.3.

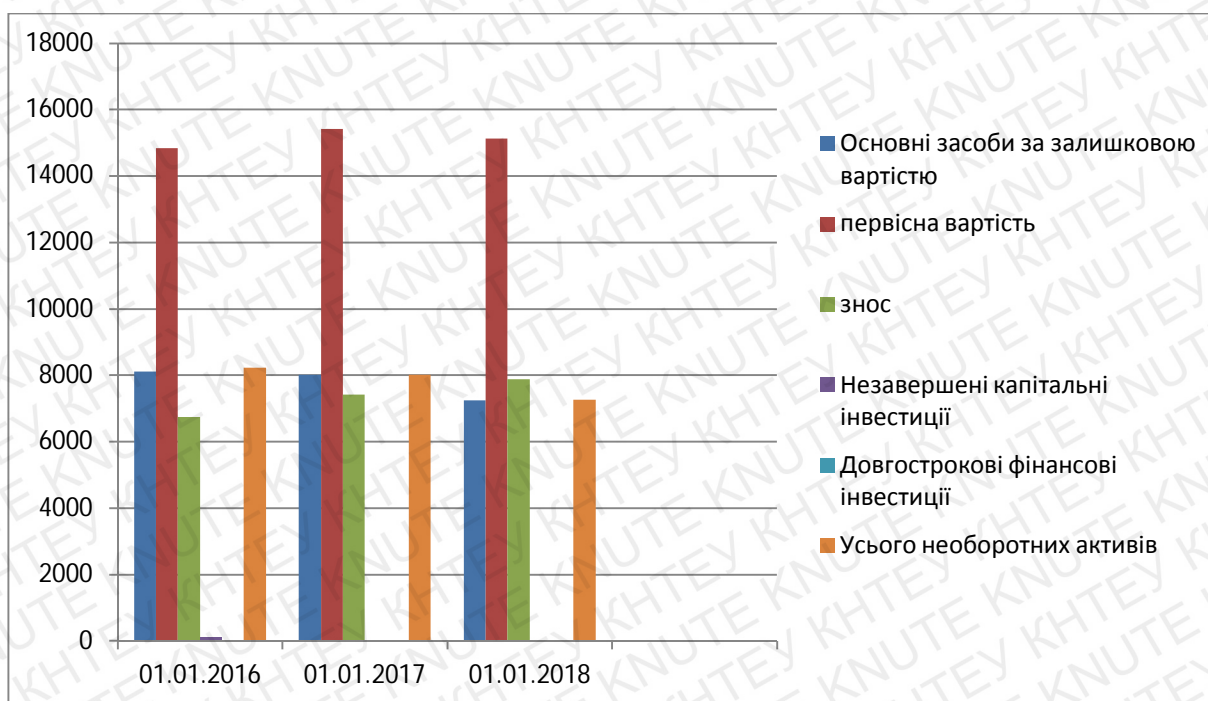

Рис. 2.3. Динаміка обсягу та складу необоротних активів ТОВ «Фієста» за 2015 - 2017 рр.

Таким чином, динаміка обсягу та складу необоротних активів за 2017 рік свідчить, що основні засоби за залишковою вартістю станом на 01.01.2018 року зменшились на 9,48%, первісна вартість за цей період також зменшилась на 1,86%, знос за 2017 рік станом на кінець періоду збільшився на 6,36%. Довгострокові фінансові інвестиції на протязі досліджуваного періоду не змінювались, їх рівень становить 178,5 тис.грн. Усього необоротні активи за цей період зменшились на 9,46%.

Розглянемо динаміку структури необоротних активів (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

**Динаміки структури необоротних активів ТОВ «Фієста»
за 2015-2017 роки, %**

Показники	Питома вага			Абсолютна зміна	
	на 01.01. 2016	на 01.01. 2017	на 01.01. 2018	01.01. 2017/ 01.01. 2016	01.01. 2018/ 01.01. 2017
Основні засоби	98,52	99,78	99,76	1,26	-0,02
Незавершені капітальні інвестиції	1,27	0	0	-1,27	0
Довгострокові фінансові інвестиції	0,21	0,22	0,24	0,01	0,02
Всього необоротних активів	100	100	100	x	x

З таблиці бачимо, що необоротні активи підприємства практично повністю сформовані за рахунок основних засобів: від 99,52% до 99,76%. Капітальні інвестиції на 01.01.2017 та на 01.01.2018 роки відсутні, тобто вони вийшли до складу основних засобів (введені в експлуатацію). Частка довгострокових фінансових інвестицій є незначною (0,21% - 0,24%) та має тенденцію до збільшення: на 0,01% та 0,02% відповідно на 01.01.17 р. та 01.01.2018 р.

Розрахуємо показники ефективності формування та використання необоротних активів [22], (табл. 2.5).

Так, коефіцієнт зносу основних засобів вказує на рівень фізичного та морального зносу основних засобів. Зменшення цього показника вказує на переважання зносу над оновленням основних засобів. Негативним є збільшення значення показника. Результатом зростання зносу основних засобів є зниження показника їх придатності. Так, на 01.01. 2018 році він зменшився на 0,05, у 2017 році до рівня 2016 року на 0,02. Відповідно, на 01.01.2016 р. придатність основних засобів становить 54%, на 01.01.2017 р. - 51 %, на 01.01.2018 р. – 49%, що оцінюється негативно, оскільки основні засоби є застарілими і потребують оновлення, модернізації, як наслідок зменшилися виробничі потужності підприємства.

Таблиця 2.5

**Оцінка динаміка показників стану та ефективності використання
основних засобів ТОВ «Фієста» за 2016-2018 рр., %**

Показники	на 01.01.2016	на 01.01.2017	на 01.01.2018	Абсолютна зміна	
				01.01.2017/ 01.01.2016	01.01.2018/ 01.01.2017
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,45	0,48	0,52	0,04	0,07
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,54	0,51	0,49	- 0,02	-0,05
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,08	0,00	0,05	0,05	-0,03
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,14	0,01	0,10	0,09	-0,04
Коефіцієнт оборотності (фондовіддача)	3,46	3,58	5,53	1,95	2,07
Рентабельність основних засобів	6,05	6,77	11,65	5,80	4,88
Коефіцієнт співвідношення необоротних і оборотних актив	49,75	47,22	31,18	- 2,53	-16,04

За рахунок основних засобів утворюється значна частина ресурсів, необхідних для функціонування підприємства, а більш краще використання необоротних активів підприємства, сприяє технічному оновленню підприємства, забезпечують створення матеріально - технічної бази та забезпечує збільшення обсягу виробництва продукції та підвищення його ефективності, а також реалізації управлінських потреб підприємства.

Коефіцієнт оновлення основних засобів показує частку введених основних засобів у загальній їх вартості. У даному випадку коефіцієнт оновлення на 01.01.2018 р. становить 0,05% або, що на 0,03% менше ніж у попередньому періоді. Однак, в цілому стабільність і покращення цього показника в динаміці характеризують нормальне функціонування підприємства і його наміри продовжувати та підвищувати ефективність господарської діяльності.

Коефіцієнт вибуття на кінець періоду дослідження має негативну тенденцію до збільшення і значно перевищує коефіцієнт оновлення, що оцінюється негативно.

Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) показує ефективність використання основних засобів підприємства та кількість оборотних коштів, інвестованих у запаси, відображає дохідність використання основних засобів, що беруть участь у виробництві та реалізації продукції, характеризує обсяг виробленої (реалізованої) продукції в розрахунку на одиницю вартості основних засобів. Тобто на 01.01.2018 р. кожна гривня основних засобів забезпечувала отримання 5,53 грн чистого доходу від реалізації. Позитивним для діяльності підприємств є збільшення цього показника.

Коефіцієнт рентабельності основних засобів характеризує ефективність використання основних засобів, відображає суму валового прибутку на одну гривню основних засобів. Позитивно оцінюється зростання рентабельності протягом всього періоду дослідження, так: на 01.01.2018 р. кожна гривня основних засобів генерувала 11,65 грн валового прибутку.

Таким чином, протягом всього періоду дослідження спостерігається позитивна тенденція до збільшення активів ТОВ «Фієста» за рахунок зростання оборотних активів незважаючи на зниження необоротних активів. Відповідно, оборотні активи займають більшу частину в структурі загальної сум активів підприємства та їх частка на кінець досліджуваного періоду збільшується, що свідчить про підвищення ліквідності. Негативною тенденцією є збільшення зносу основних засобів та перевищення коефіцієнта вибуття основних засобів над коефіцієнтом оновлення. Позитивним є зростання фондовіддачі та рентабельності основних засобів, що спричинено зменшенням їх балансової вартості.

2.2. Оцінка динаміки обсягу та структури оборотних активів підприємства

Дослідження стану оборотних активів ТОВ «Фієста» розглянемо з більш детального аналізу динаміки обсягу та структури оборотних активів,

проведемо розрахунки найголовніших економічних показників оборотних активів, визначимо оцінку динаміки обсягу та структури оборотних активів за 2015 -2017 роки. Результати аналізів дозволять визначити загальний рівень ефективності управління оборотними активами на підприємстві та виявити основні напрями його підвищення в майбутньому періоді [63].

Оцінка динаміки обсягу та структури оборотних активів ТОВ «Фієста» за 2016 - 2018 роки [27], (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

**Динаміка обсягу та складу оборотних активів ТОВ «Фієста»
за 2015-2017 роки**

Показники	Обсяг, тис. грн.			Абсолютний приріст, тис. грн.		Темпи приросту, %	
	на 01.01 2016	на 01.01.2 017	на 01.01.20 18	01.01. 2017/ 01.01. 2016	01.01. 2018/ 01.01. 2017	01.01. 2017/ 01.01. 2016	01.01. 2018/ 01.01. 2017
Запаси	5534,6	4147,9	9263,7	-1386,7	5115,80	-25,99	123,33
у тому числі готова продукція	5346,6	3725,2	9239,0	-1621,4	5513,8	-30,32	148,01
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	853,7	871,0	1302,3	17,30	431,30	2,02	49,51
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	42,3	38,8	173,0	-3,5	134,20	-8,27	345,87
Інша поточна дебіторська заборгованість	8756,1	11876,3	12288,1	3120,20	411,80	35,63	3,46
Гроші та їх еквіваленти	1318,4	5,1	20,8	-	15,70	-99,61	307,84
Інші оборотні активи	27,3	38,1	224,7	10,80	186,60	39,56	489,76
Усього оборотних активів	16532,4	16977,2	23272,6	444,80	6295,40	2,69	37,08

Таким чином, сума оборотних активів станом на кінець 2017 року зросла в порівнянні з початком досліджуваного періоду на суму 6295,40 тис.грн. або на 37,08% і становила на 01.01.2018 року 23272,60 тис. грн.

Найбільший вплив на зростання оборотних активів мало зростання іншої поточної дебіторської заборгованості, яка на кінець 2016 р. збільшилася на 3120,20 тис.грн. або на 35,63%, а на кінець 2017 – на 411,80 тис. грн. або на 3,46%.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги на початок 2016 року становили в сумі 853,7 тис.грн, а за результатами 2016 року їх сума збільшилась на 17,30 тис.грн. або на 2,03%, тоді як у 2017 році відбувалось збільшення дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги на 431,39 тис.грн або на 49,51%.

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом станом на 01.01.2017 року зменшилась на 3,5 тис.грн або на 8,27%, а на початок 01.01.2018 року збільшилась на 134,20 тис.грн. або збільшилася у 3,45 разів. Інша поточна дебіторська заборгованість станом на 01.01.2017 року збільшилась на 3120,20 тис.грн. що становить 35,63% приросту, а на початок 01.01.2018 року Інша поточна дебіторська заборгованість збільшилась на суму 411,80 тис.грн. або на 3,46%.

Запаси на кінець періоду також мали тенденцію до збільшення: на 5115,80 тис. грн. або на 123,33%. Таким чином, на початок 2016 року запаси підприємства становили в сумі 5534,6 тис.грн, а за результатами 2016 року їх сума зменшилась на суму 1386,70 тис. грн. або на 25,99%, тоді як у 2017 році відбувалось різке збільшення запасів – на 5115,80 тис. грн. або на 23,33%. Це відбулося за рахунок зменшення, станом на 01.01.2017 року, в запасах готової продукції на суму 1621,4 тис.грн або на 30,32 %, а вже станом на 01.01.2018 року темпи приросту готової продукції в запасах зросли на 48,01%.

Фінансовий стан підприємства значною мірою залежить від стану грошових коштів та їх еквівалентів і їх сума повинна бути такою, щоб її вистачало для покриття всіх першочергових платежів [64]. Відповідно до нашого дослідження грошові кошти та їх еквіваленти різко зменшились: на 01.01.16 року їх сума становила 1318,4 тис.грн., на 01.01.2017 року – 5,1

тис.грн., тобто менше на 1313,30 тис.грн., а на початок 2018 року їх абсолютна сума становила лише 20,80 тис. грн. Таке становище оцінюється негативно, оскільки гроші та еквіваленти є наймобільнішими активами підприємства, тому можливі труднощі із здійсненням поточних розрахунків із контрагентами.

Інші оборотні активи за три роки збільшилися у 4,9 разів, або на суму 186,60 тис.грн.

Динаміка зміни оборотних активів ТОВ «Фієста» за 2016-2018 роки наведено на рис 2.4.

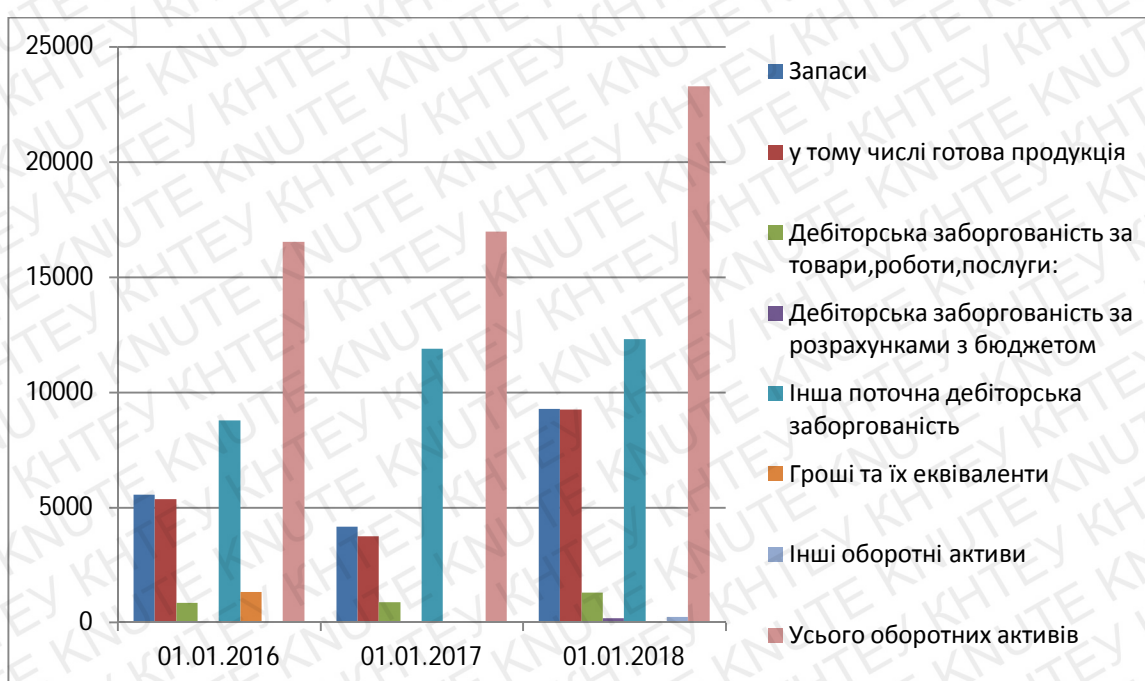

Рис. 2.4. Динаміка зміни оборотних активів ТОВ «Фієста» за 2015-2017 рр.

Динаміка структури оборотних активів підприємства наведена у табл. 2.7.

Так, в структурі оборотних активів протягом 2015-2017 рр. запаси займають від 33,47% до 39,80%. Зростання частки запасів на 01.01.2018 року спричинено високими темпами та перевищенням обсягів запасів порівняно з обсягами дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги та іншої дебіторської заборгованості. Готова продукція в запасах за цей період займає

99,73%. Наявність виробничих запасів у підприємстві характеризує його можливість продовжувати господарську діяльність, особливо обсягів виробництва продукції.

Таблиця 2.7

**Динаміки структури оборотних активів ТОВ «Фіеста»
за 2015-2017 роки, %**

Показники	Питома вага			Темп приросту	
	на 01.01. 2016	на 01.01. 2017	на 01.01. 2018	01.01. 2017/ 01.01. 2016	01.01. 2018/ 01.01. 2017
Запаси	33,48	24,43	39,80	27,0	62,91
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	5,16	5,13	5,60	-0,03	9,17
Дебіторська заборгованість за рахунками з бюджетом	0,26	0,24	0,74	-7,69	308,33
Інша поточна дебіторська заборгованість	52,96	69,95	52,80	32,08	-24,52
Гроші та їх еквіваленти	7,97	0,03	0,09	-7,94	300,0
Інші оборотні активи	0,17	0,23	0,97	35,29	421,74
Всього оборотних активів	100	100	100	x	x

Питома вага дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги в оборотних активах за 2015-2016 роки практично не змінюються та знаходиться на рівні 5,16% - 5,60%. Аналогічне становище з дебіторської заборгованістю за рахунками з бюджетом, питома вага їх за 2015-2016 роки становить 0,26 % - 0,74%.

Найбільш питому вагу в оборотних активах займає інша поточна заборгованість: станом на 01.01.2017 року – 69,95 %, приріст становить 32,08%, а на 01.01.2018 року питома вага в оборотних активах зменшилась на 24,52% і складає 52,80%.

Таким чином, зростання дебіторської заборгованості оцінюється негативно, адже свідчить про відволікання грошових коштів з обороту підприємства. Найнижчою є питома вага грошей та їх еквівалентів: на кінець

періоду дослідження - тільки 0,09%. Частка інших оборотних активів також є незначною - 0,97%, хоча темпи приросту зросли у 3 - 4 разів.

Структури оборотних активів ТОВ «Фієста» за 2015 - 2017 роки наведено на рис. 2.5.

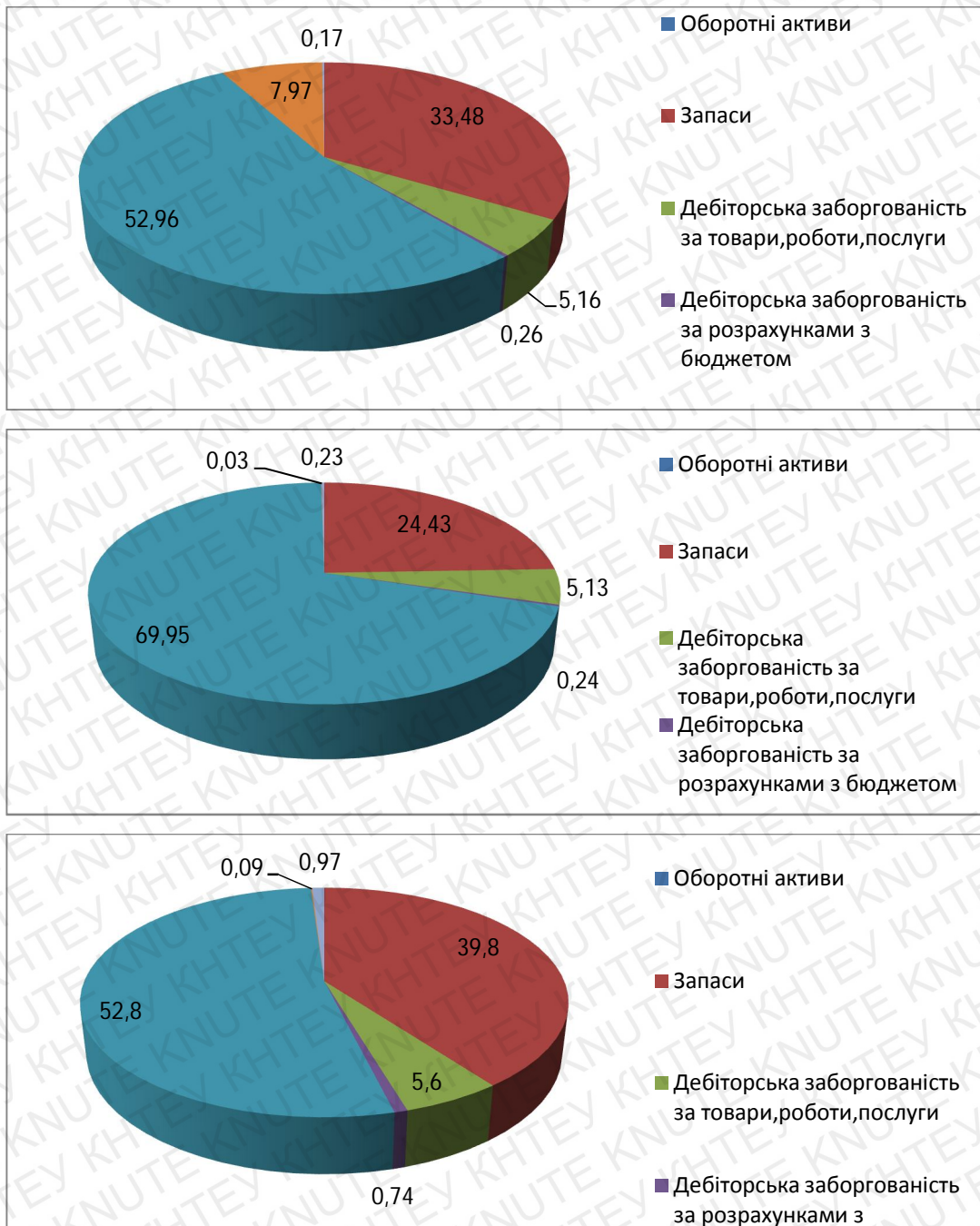

Рис. 2.5. Структури оборотних активів «Фієста» за 2015-2017 роки.

Розрахуємо основні показники для оцінювання стану ліквідності та платоспроможності ТОВ «Фієста» за 2015-2017 роки [65], (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

**Динаміка показників ліквідності та платоспроможності ТОВ «Фієста» за
2015-2017 роки**

Показники	Фактично на			Абсолютна зміна	
	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.2017/ 01.01.2016	01.01.2018/ 01.01.2017
1. Сума ліквідних активів, тис. грн.	16532,4	16977,2	23272,6	444,8	6295,4
2. Сума швидко ліквідних активів, тис. грн.	10970,5	12791,2	13784,2	1820,7	993
3. Сума готових засобів платежу, тис. грн	1318,4	5,1	20,8	-1313,3	15,7
4. Коефіцієнт забезпеченості:					
ліквідними активами	0,66	0,67	0,76	0,01	0,09
швидко ліквідними активами	0,44	0,51	0,45	0,07	-0,06
готовими засобами платежу	0,0532	0,0002	0,0006	-0,0530	0,0004
5. Загальний коефіцієнт покриття	1,29	1,36	1,343	0,07	-0,02
6. Проміжний коефіцієнт покриття (платоспроможності)	0,86	1,02	0,808	0,16	-0,23
7. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,1035	0,0004	0,0012	-0,1031	0,0008
8. Коефіцієнт відволікання оборотних активів:					
у запаси	0,32	0,21	0,398	-0,11	0,188
у дебіторську заборгованість	0,58	0,75	0,59	0,17	-0,16
9. Коефіцієнт участі матеріальних запасів у покритті поточних зобов'язань	0,42	0,29	0,535	-0,13	0,245
10. Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів	-0,68	-1,08	-0,641	-1,76	-0,439
11. Коефіцієнт маневрування	0,31	0,36	0,450	0,05	0,08

З таблиці 2.8 бачимо, що у динаміці показників ліквідності та платоспроможності відбулися наступні зміни:

Сума всіх ліквідних активів протягом за 2015 - 2017 років збільшилась. Абсолютна сума ліквідних активів на 01.01.17 р. становить 16977,2 тис. грн., що на 444,80 тис. грн. або на 2,62% більше ніж у попередньому періоді, на 01.01.18р. ліквідні активи збільшилась вже на 37,08% на суму 6295,40 тис.грн. Сума ліквідних активів підприємства - це сума його оборотних

активів.

Швидко ліквідні активи підприємства (до них належить дебіторська заборгованість, грошові активи та поточні фінансові інвестиції) за 2015 - 2017 роки також збільшились. Станом на 01.01.17 р. вони становлять 12791,20 тис. грн., за рік збільшились на суму 1820,70 тис. грн. або на 16,70%; на 01.01.18 р. сума цих активів становила - 13784,20 тис. грн., більш на 993 ,0 тис. грн. або на 7,76%.

Абсолютна сума готових засобів платежу значно зменшились. Станом на 01.01.2016 рік вони становлять 1318,4 тис.грн, а станом на 01.01.2017 року - тільки 5,1 тис. грн., тобто зменшились на 1313,30 тис.грн., станом на 01.01.18 р. сума готових засобів платежу незначно збільшилась и становить 20,8 тис. грн.

Відповідно, коефіцієнт забезпеченості ліквідними, швидко ліквідні активи та готовими засобами платежу характеризують питому частку, яку мають зазначені види активів підприємства у загальному обсязі активів ТОВ «Фієста»:

- частка забезпеченості ліквідними в загальної сумі активів складає на кінець 2015 року - 66%, на кінець 2016 року - 67%, на кінець 2017 р. - 76%, тобто спостерігається позитивна тенденція до збільшення загальної суми ліквідних активів;

- частка забезпеченості швидко ліквідними активами в загальної сумі активів складає на кінець року: у 2015 році – 44%, у 2017 році - 51%, у 2018 році - 45%, тобто спостерігається зменшення;

- найменшою є частка готових засобів платежу, яка складає відповідно на кінець періоду, у 2015 році - 0,0532%, у 2016 році - 0,0002%, у 2017 році - 0,0006%.

Загальний коефіцієнт покриття показує, що оборотні активи підприємства на 01.01.2017 р. перевищують поточні зобов'язання в 1,36 раза, що на 0,07 більше ніж у попередньому періоді за рахунок збільшення оборотних активів на 444,80 тис. грн. або на 2,7%, та зменшення поточних

зобов'язань на 269,40 тис. грн. або на 2,12% і є позитивною тенденцією. На 01.01.2017 р. навпаки спостерігається негативна тенденція зменшення загального коефіцієнта покриття на 0,02 за рахунок перевищення темпу приросту поточних зобов'язань над темпом приросту оборотних активів (39,10% та 22,15% відповідно) Тобто оборотні активи перевищують поточні зобов'язання в 1,34 рази. Треба відзначити, що даний показник не досягає свого нормативного значення (1,5 - 2,0).

Проміжний коефіцієнт покриття показує, що підприємство здатне за допомогою швидко ліквідних активів розрахуватися по поточним зобов'язанням, незважаючи на ріст показників. Станом на 01.01.2017 року проміжний коефіцієнт покриття на ТОВ «Фієста» становить 1,02%, на 01.01.2018 року відповідно - 0,808%. Темпи приросту швидко ліквідних активів станом на 01.01.2017 року становлять 16,7% або 1820 тис.грн., відповідно на 01.01.2018 року – 7,76% в сумі 993,0 тис.грн. Тобто за допомогою швидко ліквідних активів (нормативне значення 0,7-1,0) підприємство може покрити необхідну суму поточних зобов'язань. Значення даного коефіцієнта в цілому можна назвати прогнозним, тому що підприємство не може точно знати, коли й у якій кількості дебітори погасять свої зобов'язання. У даному випадку співвідношення можна вважати задовільним, адже в наслідок залежності від швидкості платіжного документообігу банків; термінів дебіторської заборгованості; платоспроможності дебіторів та інших факторів воно може змінитися.

Коефіцієнт швидкої ліквідності відображає платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами. Коефіцієнт забезпеченості швидко ліквідними активами ТОВ «Фієста» станом на 01.01.2018 року становить 0,45 % у 2017 році значення зменшилося на 0,06. Коефіцієнт швидкої ліквідності за смисловим значенням аналогічний коефіцієнту покриття, тільки він враховує якість оборотних активів і є більш чітким показником ліквідності, тому що при його розрахунку беруться до уваги ліквідні поточні активи

(запаси не враховуються). Коефіцієнт швидкої ліквідності показує можливість погашення підприємством короткострокових зобов'язань у випадку його критичного стану.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) показує, яка частина короткострокових позикових зобов'язань (боргів) підприємством може бути сплачена негайно. Коефіцієнт абсолютної ліквідності ТОВ «Фієста» коливається у межах 0,0004-0,0012%, теоретично достатнім значенням для коефіцієнта абсолютної ліквідності є значення 0,2 – 0,3. Станом на 01.01.2017 року коефіцієнт абсолютної ліквідності склав 0,0004%, і на 01.01.2018 року - 0,0012% (збільшився на 0,0008%). Це означає, що з необхідних 20% - 30% поточних зобов'язань лише 0,04 – 0,12% підприємством можуть бути миттєво погашені за рахунок готівкових коштів.

У цілому, аналіз ліквідності підприємства свідчить про те, що баланс підприємства не є абсолютно ліквідним за рахунок дуже низького значення коефіцієнта абсолютної ліквідності.

Коефіцієнт відволікання оборотних активів у запаси та у дебіторську заборгованість характеризують частку, яку посідають відповідні види активів підприємства в обсязі оборотних активів. Так, на 01.01.2016 року коефіцієнт відволікання оборотних активів у запаси складає 0,32%, у 2016 році – 0,21 % (менше на 0,11), а у 2018 році – 0,398% (збільшення на 0,188%). Коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість ТОВ «Фієста» є відносно стабільним, спостерігається незначне зменшення на 0,16 % на 01.01.2018 року. Позитивним є зменшення відволікання оборотних активів тому, що це дозволить підвищити ліквідність підприємства.

Коефіцієнт участі матеріальних запасів у покритті поточних зобов'язань характеризує частину поточних зобов'язань підприємства, що покривається тільки за рахунок матеріальних запасів як найменш ліквідних із оборотних активів підприємства: у ТОВ «Фієста» у 2016 році він був 42%, у 2017 році - 0,29 % або менш на 0,13% і у 2017 році – 0,535% або більш на 0,24%. Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів за 2016-2017 роки

зменшувалась на 1,76 і має від'ємне значення, тобто всі запаси підприємства сформовано за рахунок позикового капіталу.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, яка частина власного капіталу яка використовується для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні засоби, яка - капіталізована. Цей показник за 2016-2017 роки збільшився з 0,36 до 0,450 та досягає свого нормативного значення (0,4-0,6).

Таким чином, проведене дослідження свідчить про недостатній рівень ліквідності активів підприємства і відповідно про недостатню його платоспроможність особливо за рахунок найбільш ліквідних активів – грошових коштів.

2.3. Оцінка ефективності управління активами підприємства

Для оцінки ефективності управління активами ТОВ «Фієста», яка визначається показниками рентабельності і оборотності, перш за все, проаналізуємо динаміку змін фінансових результатів підприємства [37], (табл. 2.9).

Таким чином, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за ці три роки збільшився - на суму 35343,0 тис. грн., або на 72,5 %, у тому числі: в 2017 році – на суму 5138,40 тис. грн., або на 104,76%, а у 2018 році – на суму 30204,6 тис. грн., або на 55,74 %, що є позитивною тенденцією та свідчить про розширення обсягу виробництва та реалізації.

Інші операційні доходи у 2016 році зменшилися на суму 459,60 тис.грн. або на 173,6%, а у 2017 незначно збільшилися на 0,3 тис. грн. та склали 0,7 тис. грн

В цілому доходи за 2015 - 2017 роки збільшилися на суму 34482,10 тис.грн. або на 69,07%, тобто в 1,7 разів) , у тому числі - в 2017 році доходи збільшилися на суму 4505,20 тис.грн, або на 9%, а у 2018 році – на суму 29976,90 тис.грн. або на 55,05%.

В 2017 році собівартість реалізованої продукції збільшилась на суму 4836,00 тис. грн., темп приросту – 11.0 %, а чистий дохід від реалізації продукції за цей період збільшився – на суму 5138,40 тис. грн., або на 104,76%. Тобто позитивним є перевищення темпу зростання чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) над собівартістю протягом періоду, що досліджується.

Таблиця 2.9

**Оцінка формування фінансових результатів ТОВ «Фіеста»
за 2015 - 2017 роки**

Показники	Обсяг, тис.грн.			Абсолютна зміна, тис.грн.		Темпи приросту, %	
	2015	2016	2017	2017/ 2016	2018/ 2017	2017/ 2016	2018/ 2017
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	49048,1	54186,5	84391,1	5138,40	30204,60	104,76	55,74
Інші операційні доходи	723,0	263,40	35,40	-459,60	-228,0	-63,0	-86,0
Інші доходи	174,0	0,4	0,7	-173,60	0,3	-99,0	75,0
Разом доходи	49945,1	54450,3	84427,2	4505,20	29976,90	9,00	55,05
Собівартість реалізованої продукції	43193,4	48029,4	74043,4	4836,00	26014,0	11,00	54,16
Інші операційні витрати	5525,7	5590,9	9255,2	65,20	3664,30	1,12	65,00
Інші витрати	96,7	194,6	318,1	97,90	123,50	100,00	63,00
Разом витрати	48815,8	53814,9	83616,7	4999,10	29801,80	10,00	55,00
Фінансовий результати до оподаткування: прибуток	1129,3	635,4	810,5	-493,90	175,1	-56,26	27,55
Податок на прибуток	(241,3)	(101,8)	(146,8)	-139,50	45,00	-57,00	44,00
Чистий прибуток	888,0	533,6	663,7	-354,40	130,10	-39,00	24,00

Інші операційні витрати мали тенденцію до збільшення протягом всього періоду дослідження: на 5590,9 тис. грн. або на 1,12% та на 9255,2 тис. грн. або на 65% відповідно у 2016 та 2017 роках.

В 2016 році загальна сума витрат збільшилася на 4999,10 тис.грн. або на

10%, а у 2017 році – на 29801,8 тис. грн. або на 55%.

Проаналізовані зміни доходів та витрат підприємства обумовили зміни в динаміці прибутку до оподаткування: у 2017 році він зменшився на 493,9 тис. грн. або на 56,26%, а у 2017 році прибутку, навпаки, збільшився на 175,1 тис. грн. або на 27,56% та склав 810,5 тис. грн.

З урахуванням податку на прибуток чистий прибуток має таку ж саму тенденцію зміни.

На підставі проведеного аналізу формування фінансових результатів ТОВ «Фієста» розраховано показники рентабельності його активів [38], (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Фієста» за 2016-2017 роки, %

Показники	2016 рік	2017 рік	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
Рентабельність діяльності	0,98	0,79	-0,19	80,61
Рентабельність активів	1,92	2,39	0,47	124,48
Рентабельність необоротних активів	6,98	8,69	1,71	124,50
Рентабельність оборотних активів	2,65	3,30	0,65	124,53
Рентабельність власного капіталу	4,14	5,16	1,02	124,64
Рентабельність позикового капіталу	0,23	4,46	4,23	193,90
Економічна рентабельність	109,44	152,05	42,61	138,94

Коефіцієнт рентабельності діяльності підприємства характеризує ефективність його господарської діяльності. У 2017 році прибуток отриманий на одиницю чистого доходу від реалізації зменшився. Кожна гривня доходу генерувала 0,79 грн. чистого прибутку, що на 0,19 грн. менш ніж у попередньому періоді. Це негативна тенденція, яка свідчить про зменшення ефективності господарської діяльності підприємства.

У 2017 р. кожна гривня активів підприємства генерувала 2,39 грн. чистого прибутку, що на 0,47 грн. більш ніж у попередньому періоді і є позитивною тенденцією. Збільшення показника обумовлено перевищенням темпу зростання чистого прибутку над темпом зростання активів (24,00% та

22,15 % відповідно).

Рентабельність необоротних активів підприємства характеризує процентне співвідношення обсягу чистого прибутку та середнього обсягу його необоротних активів підприємства. У 2017 р. кожна гривня необоротних активів підприємства генерувала 8,69 грн. чистого прибутку, що на 1,71 грн. більш ніж у попередньому періоді що є позитивною тенденцією. Збільшення показника обумовлено зростанням чистого прибутку та зменшенням необоротних активів.

Рентабельність оборотних активів підприємства характеризує процентне співвідношення обсягу чистого прибутку та середнього обсягу його оборотних активів підприємства. У 2017 р. кожна гривня оборотних активів підприємства генерувала 3,30 грн. чистого прибутку, що на 0,65 грн. більш ніж у попередньому періоді що є позитивною тенденцією. Збільшення показника обумовлено значним перевищенням темпу зростання чистого прибутку над темпом зростання необоротних активів (24,00% та 18,76 % відповідно).

Рентабельність власного капіталу характеризує ефективність вкладення коштів в активи, інвестованих у діяльність даного підприємства. Прибуток, отриманий підприємством з кожної гривні власного капіталу у 2017 році склав 5,16 грн. Прибуток, отриманий підприємством з кожної гривні власного капіталу у 2017 році збільшився на 1,02 грн. Збільшення показника обумовлено значним перевищенням темпу чистого прибутку над темпом зростання власного капіталу (24,00% та 5,26% відповідно).

Рентабельність позикового капіталу – це процентне співвідношення обсягу чистого прибутку підприємства та середнього обсягу його позикового капіталу. У 2017 році рентабельність позикового капіталу збільшилась на 4,23 грн. або в 1,94 разів.

Економічна рентабельність характеризує процентне співвідношення суми прибутку до оподаткування і фінансових витрат та середнього обсягу його активів за період. Економічна рентабельність у 2017 році зросла на 42,61

грн. або на 38,94%.

Таким чином, зростання показників рентабельності свідчить про підвищення ефективності управління активами підприємства.

Наступною групою показників ефективності управління активами підприємства є оборотність активів (ділова активність) [21]. Розглянемо в динаміки періоди обороту та коефіцієнти оборотності ділової активності ТОВ «Фієста» за 2016 - 2017 роки % (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Динаміка ділової активності ТОВ «Фієста» за 2016-2017 роки

Показники	2016 рік	2017 рік	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
1. Період обороту, днів				
Активів всього	165,14	118,42	-46,71	- 28,29
Всіх оборотних активів	112,79	99,28	- 13,51	88,02
Готової продукції	31,09	45,04	13,95	144,87
Дебіторської заборгованості	74,53	56,60	-17,93	-24,06
2. Коефіцієнт оборотності, разів				
Активів всього	2,18	3,04	0,86	39,45
Всіх оборотних активів	3,19	3,63	0,44	113,79
Запасів	11,19	12,58	1,39	12,42
Дебіторської заборгованості	4,83	6,36	1,53	31,68
3. Тривалість операційного циклу, днів	105,62	101,64	- 3,98	3,77
4. Період обороту кредиторської заборгованості	14,71	19,57	4,86	33,04
5. Тривалість фінансового циклу, днів	90,91	82,0	- 8,91	90,20

За результатами проведеного аналізу на матеріалах ТОВ «Фієста» зроблено наступні висновки:

Ділова активність проявляється в динамічності розвитку підприємства, швидкості обороту його активів. Оборотність активів вказує на ефективність використання всіх активів ТОВ «Фієста» і означає співвідношення чистого доходу до середньорічної суми активів підприємства, що генерує кожна гривня вкладених у діяльність підприємства коштів. Період обороту активів (в днях), це тривалість звітного періоду (360 днів) / коефіцієнт оборотності

активів (раз), який розраховуємо шляхом ставлення виручки від продажу / до середньорічної вартості активів. У даному випадку, позитивною тенденцією є збільшення коефіцієнту оборотності у динаміці 2017 року на 0,86 разів або на 39,45%, хоча період обороту зменшився на 46,71 днів або на 28,29%. Це сталося із зменшення оборотності оборотних активів. Період обороту всіх оборотних активів - це тривалість періоду, в який кошти, вкладені в оборотні активи підприємства, здійснюють один повний обіг про зростання показників періоду оборотності оборотних активів майже всіх їх видів [66].

У 2017 році період обороту всіх оборотних активів зменшився на 13,51 днів і склав 99,28 днів. Тобто оборотні активи у складі чистого доходу від реалізації продукції за рік здійснюють – 3,63 обороти. Зниження показника – негативна тенденція. Прискорення оборотності оборотних активів має важливе значення для стабільності фінансового стану підприємства.

Період одного обороту запасів вказує на те, скільки триває один оборот запасів. Скорочення цього періоду є позитивним значенням. У 2017 році період обороту запасів збільшився на 14 днів і склав 45 днів (порівняно із 2016 роком, коли його значення було 31 день). Тобто запаси у складі чистого доходу від реалізації продукції за рік здійснюють – 8 оборотів. Коефіцієнт оборотності запасів вказує на ефективність їх управління (ставлення виручки від реалізації до середньої величини запасів), за цей період він збільшився на 1,39 разів або на 12,42%. В результаті прискорення оборотності запасів відбувається додаткове залучення коштів в оборот.

Важливе значення оцінки ділової активності підприємства є аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованостей. Розмір дебіторської заборгованості визначається умовами підприємства щодо розрахунків зі своїми клієнтами, які мають переваги і недоліки. Перевагами є зростання обсягу реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та прибутку, а недоліками – нестача оборотних коштів. Позитивним є збільшення у 2017 році коефіцієнту оборотності на 1,53 разів або на 31,68%. Зростання оборотності дебіторської заборгованості свідчить про підвищення ефективності роботи з

клієнтами, так як оплата за рахунками надходить швидше. Однак, керівництву ТОВ «Фієста» необхідно прийняти заходи по збільшенню періодів обороту, який зменшився на 17,93 днів.

Період погашення кредиторської заборгованості свідчить про ефективність залучення кредиторської заборгованості. У 2017 році період обороту кредиторської заборгованості у ТОВ «Фієста» збільшився на 4,86 днів або на 33,04%. Збільшення значення показника є позитивною тенденцією, так як збільшується швидкість оплати заборгованості підприємства - постачальникам та іншим, однак це одночасно погіршує ділову репутацію підприємства.

Операційний цикл - інтервал часу, протягом якого поточні активи підприємства роблять повний оборот від придбання запасів на склад підприємства, для здійснення діяльності до отримання коштів від реалізації виробленої з них продукції та погашення дебіторської заборгованості. Період операційного циклу означає період протягом якого сировина та матеріали набувають грошової форми. У 2017 році тривалість операційного циклу в динаміці зменшився на 3,98 днів або на 3,77% що є позитивною тенденцією.

Фінансовий цикл - часовий інтервал, протягом якого одноразовий оборот роблять власні оборотні кошти, починається з моменту оплати постачальникам за придбані виробничі запаси та закінчується в момент одержання грошей від покупців за відвантажену продукцію та погашення дебіторської заборгованості покупцями. Період фінансового циклу означає період обороту коштів підприємства. Тривалість фінансового циклу у 2017 році також зменшився на 8,91 днів. Скорочення даного показника є позитивною тенденцією, а якщо значення є нижчим нуля, то це свідчить про недостатній обсяг грошових ресурсів для вчасного розрахунку із кредиторами.

Ділова активність характеризується показниками, які відображають ефективність основної діяльності, а також напрями використання підприємством своїх активів для отримання доходу і, є важливим показником

фінансового стану підприємства, який характеризує різні аспекти його діяльності, такі як місце на ринку, конкурентоспроможність, рівень ефективності використання оборотних активів, необоротних активів і капіталу та ефективність їх зростання, а також дає змогу оцінити як складаються взаємовідносини з постачальниками, замовниками, з комерційними банками.

Таким чином, у ТОВ «Фієста» всі коефіцієнти оборотності активів за 2017 рік зросли, що оцінюється позитивно, так як активи підприємством стали використовуватися більш ефективно. В аналізі ділової активності нами наведені основні показники ділової активності підприємств та порядок їх розрахунку що дає змогу підприємству оцінити ефективність використання всіх активів та капіталу, які в свою чергу впливають на рівень прибутку і який може отримати підприємство в процесі своєї діяльності підвищити рівень ділової активності, а також є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємства. Відмічено, що підвищити рівень ділової активності ТОВ «Фієста» можна за рахунок прискорення оборотності активів, що має важливе значення для стабільності фінансового стану підприємства. Одним із методів прискорення оборотності активів є ефективне управління дебіторською заборгованістю та запасами. Загалом вивчення групи показників ділової активності є важливим в рамках аналізу фінансово - економічного стану, підприємство може підібрати такий склад показників, який найбільшою мірою відповідає їх особливостям і потребам, тому керівництву ТОВ «Фієста» необхідно вжити відповідних заходів.

За допомогою моделі «Дюпан-каскад» визначимо вплив факторів на рентабельність активів (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Динаміка прибутковості активів ТОВ «Фієста» та оцінка впливу факторів на її зміну (модель Дюпон-Каскад) 2016-2017 рр.

Показники	2016 рік	2017 рік	Абсолют на зміна	Темпи приросту, %
1. Середня сума активів, тис.грн.	24875,60	27761,60	2886,00	11,60
2. Дохід(виручка) від реалізації продукції,-тис.грн.	54186,50	84391,10	30204,60	55,74
3. Фінан.результати до оподаткування, тис.грн.	635,40	810,50	175,10	27,56
4. Рентабельність реалізації продукції, % , (3/2x100=)	1,17	0,96	-0,21	- 17,95
5. Коефіцієнт оборотності активів, разів (2/1)	2,18	3,04	0,86	39,45
6. Рентабельність активів, % (3/1x100=)	2,55	2,92	0,37	14,51
7. Зміна рентабельності активів за рахунок:				
7.1. Рентабельності реалізації, % (-0,21 *2,18)=	-	-	-0,46	-
7.2. Коефіцієнту оборотності активів, % (0,96 * 0,86)=	-	-	0,83	-

За допомогою моделі Дюпон - Каскад ми визначили вплив факторів на рентабельність активів ТОВ «Фієста» у 2017 році, далі оцінку впливу факторів на її зміну.

Таким чином, у наслідок прискорення оборотності активів на 0,86 разів, рентабельність активів збільшилась з 2,55% до 2,92% або на 14,51%, збільшився коефіцієнт оборотності активів на 0,83 %, незважаючи на незначні зміни за рахунок рентабельності реалізації яка зменшилась на 0,46%. Незважаючи на зростання доходів від реалізації продукції у 2017 році на 55,74% підприємству необхідно вжити заходи та віднайти резерви зростання рентабельності реалізації продукції, переглянути виробничу програму з метою збільшення більш прибуткової продукції тощо. Використання запропонованих у дослідженні рекомендацій щодо управління активами дозволить ТОВ «Фієста» підвищити рівень ліквідності, платоспроможності, прибутковості, що є надзвичайно важливим для подальшого їхнього розвитку в сучасних умовах господарювання.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ФІЄСТА»

3.1 Розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності управління активами підприємства

Проведене дослідження стану управління активами ТОВ «Фієста» дозволило виявити ряд проблем, а саме:

1. Збільшення зносу основних засобів ТОВ «Фієста», частка яких за результатами 2017 р. становила 23,77% у загальній сумі активів підприємства. Коефіцієнт зносу основних засобів протягом 2015-2017 рр. зріс з 0,45 до 0,52.

2. Значне збільшення розміру запасів підприємства – запаси ТОВ «Фієста» у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. зросли більше, ніж вдвічі (з 4147,9 тис. грн. до 9263,7 тис. грн.).

3. Низький рівень абсолютно ліквідних активів (грошових коштів), які за результатами 2017 р. займали 0,07% у структурі активів підприємства.

4. Високий рівень іншої дебіторської заборгованості (40,2% у структурі активів підприємства за результатами 2017 р.) та дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги (4,3% у структурі активів підприємства), що призводить до «заморожування» обігових коштів ТОВ «Фієста».

Оскільки планування управління активами ТОВ «Фієста» має бути спрямоване на вирішення виявлених проблем, то з метою удосконалення управління активами підприємства пропонується:

1. Оптимізація управління основними засобами підприємства.
2. Оптимізація розміру та підвищення оборотності запасів підприємства.
3. Збільшення грошових коштів підприємства для фінансування його діяльності та підвищення абсолютної ліквідності.

4. Реалізація заходів, спрямованих на зменшення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої дебіторської заборгованості.

Розглядаючи специфіку управління необоротними активами ТОВ «Фієста», слід зазначити, що низька мобільність коштів, вкладених у необоротні активи підприємства, не означає відмови від комплексу управлінських завдань з планування активів. Основна мета управління необоротними активами ТОВ «Фієста» має полягати у забезпеченні їх своєчасного оновлення та ефективного використання.

У процесі планування потреб ТОВ «Фієста» в необоротних активах повинні вирішуватися такі завдання:

- визначення можливих форм оновлення основних виробничих засобів на простій та розширеній основі;
- визначення потреби в нарощуванні необоротних активів для розширення обсягів діяльності;
- забезпечення ефективного використання раніше сформованих та нововведених основних засобів та нематеріальних активів;
- визначення можливих способів оптимізації використання основних виробничих засобів (надання приміщень в оренду, диверсифікація діяльності на базі існуючих площ основних засобів);
- формування необхідних фінансових ресурсів для відтворення необоротних активів та оптимізація їх структури.

Проведене дослідження стану управління необоротними активами ТОВ «Фієста» дозволило виявити, що у 2017 р. коефіцієнт зносу основних засобів становив 0,52. Організаційними формами оновлення виробничих засобів ТОВ «Фієста» на простій основі є:

- поточний ремонт – часткове оновлення основних засобів (фінансується за рахунок витрат виробництва);
- капітальний ремонт – істотне відновлення основних засобів і часткова заміна їх окремих видів (фінансується за рахунок частини

накопичених амортизаційних відрахувань і списується на витрати підприємства);

– придбання нових видів необоротних активів – заміна зношених основних засобів у межах нагромаджених амортизаційних відрахувань.

При розширеному відтворенні формування (будівництво, створення, придбання) нових видів необоротних активів ТОВ «Фієста» може здійснюватися із залученням додаткових фінансових ресурсів (понад накопиченої амортизації): прибутку, довгострокових позик, розширення статутного капіталу тощо.

При плануванні потреби у прирості необоротних активів ТОВ «Фієста» у випадку їх розширеного відтворення мають бути проаналізовані такі показники [25]:

– необхідні додаткові площі та потужності для збільшення обсягів діяльності (якщо не можна підвищити коефіцієнт змінності використання наявних виробничих засобів або оптимізувати використання основних фондів для активізації роботи підприємства);

– залишок необоротних активів на початок планового періоду;

– планове вибуття необоротних активів у зв'язку з їх фізичним та моральним зносом.

При цьому необхідно володіти в достатньому обсязі інформацією про ціну основних засобів, оскільки в практиці фінансового менеджменту приріст необоротних активів завжди визначається лише у вартісних показниках (для планування потреби у фінансових ресурсах).

Інтенсивність використання основних засобів ТОВ «Фієста» може бути підвищена за рахунок:

– удосконалення технологічних процесів;

– вибору сировини та матеріалів, підготовки їх відповідно до вимог заданої технології і якості продукції;

– забезпечення рівномірної, ритмічної роботи підприємства, проведення ряду інших заходів, що дозволяють підвищити швидкість

обробки предметів праці й забезпечити збільшення виробництва продукції в одиницю часу, на одиницю устаткування або на 1 кв. м виробничої площі [59].

Частка оборотних активів ТОВ «Фієста» у загальній структурі активів протягом 2015 -2017 рр. збільшилася з 66,77% до 76,22% (табл. 2.3), саме тому від ефективного планування оборотних активів багато в чому залежить успішна діяльність підприємства.

Перебуваючи в постійному русі, оборотні активи ТОВ «Фієста» забезпечують безперебійний процес роботи підприємства [9]. При цьому відбувається постійна й закономірна зміна форм вартості: із грошової вона перетворюється в товарну, потім у виробничу й знову в товарну й грошову. Таким чином, на підприємстві виникає об'єктивна необхідність авансування коштів для створення нормальних умов торговельно-виробничої діяльності до моменту одержання доходу від реалізації продукції.

На рис. 3.1 представлено кругообіг поточних активів підприємства.

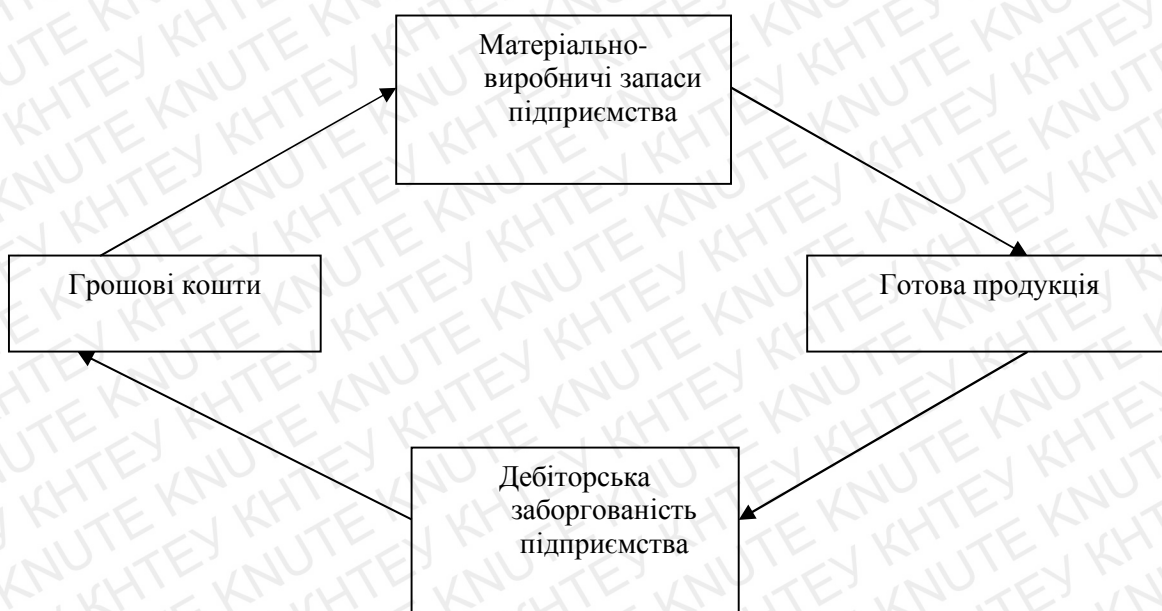

Рис. 3.1. Кругообіг оборотних активів ТОВ «Фієста»

На кожній стадії кругообігу оборотних коштів ТОВ «Фієста» існують резерви для підвищення ефективності їх використання.

На стадії виробництва напрямками підвищення ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Фієста» виступають:

- впровадження економічно обґрунтованих норм запасу;
- наближення постачальників сировини, напівфабрикатів, комплектуючих виробів та ін. до споживачів;
- широке використання прямих тривалих зв'язків;
- розширення складської системи матеріально-технічного забезпечення, а також комплексна механізація і автоматизація вантажно-розвантажувальних робіт на складі.

На стадії обігу вдосконалення використання оборотних коштів ТОВ «Фієста» можливо за рахунок:

- вдосконалення системи розрахунків;
- збільшення обсягу реалізованої продукції унаслідок виконання замовлень за прямими зв'язками [35].

Перебування оборотних активів у стадії обігу – необхідна умова безперервності процесу відтворення, але ця частина коштів безпосередньо не бере участь у створенні продукту. Тому оборотні кошти використовуються тим ефективніше, чим більша їх частка зайнята в процесі виробництва та реалізації, де створюється нова вартість, що перевищує авансовану вартість.

Об'єктами планування оборотних активів ТОВ «Фієста» є склад, структура, величина, ступінь ліквідності, джерела покриття та структура джерел покриття [54].

Визначення величини оборотних коштів, необхідних для утворення запасів готової продукції на складі ТОВ «Фієста», тісно пов'язане із прогнозуванням обсягів реалізації продукції. При досить глибокому аналізі питань збуту готової продукції та оптимізації логістики, нагромадження запасів готової продукції на складі підприємства може бути мінімальним. Відділ продаж ТОВ «Фієста» на основі аналізу кон'юнктури ринку повинен розробляти прогноз про передбачувані продажі на найближчий період. У протилежному випадку випущена продукція може осісти на складі, у

результаті чого значна частина коштів буде вилучена з обороту та «заморожена», що негативно впливатиме на фінансовий стан підприємства.

Менш ліквідними, ніж готова продукція, є запаси сировини й матеріалів ТОВ «Фієста». Тому завданням відділу продаж та відділу закупівель є визначення оптимальної величини запасів, необхідних для забезпечення безперебійного процесу виробництва й реалізації продукції. При плануванні запасів слід виходити із запланованого обсягу виробництва та враховувати витрати на складування й зберігання запасів сировини й матеріалів, втрати від псування і зниження якості, ступінь ризику у випадку зміни попиту та інші можливі додаткові витрати [55].

Завданням управління матеріальними запасами як невід'ємною частиною оборотних коштів ТОВ «Фієста» є розробка політики, за допомогою якої можна мінімізувати розмір запасів та досягти оптимальних вкладень капіталу в матеріальні цінності. Отже, завдання планування і управління запасами доцільно в роботі ТОВ «Фієста» розглядати як невід'ємну частину комплексного проекту з удосконалення управління активами, який включає аналіз фінансового стану підприємства, кон'юнктурні та маркетингові дослідження. Тільки тоді методи управління запасами матимуть найбільшу ефективність.

Раціональна організація запасів та оптимізація їх розміру є важливою умовою підвищення ефективності використання оборотних активів. Основні шляхи скорочення виробничих запасів ТОВ «Фієста» зводяться до:

- раціонального використання;
- ліквідації наднормативних запасів матеріалів;
- удосконалення нормування;
- поліпшення організації постачання, у тому числі шляхом встановлення чітких договірних умов постачань і забезпечення їх виконання;
- оптимального вибору постачальників;
- налагодженої роботи транспорту;
- поліпшення організації складського господарства.

Метою управління запасами ТОВ «Фієста» є розробка політики, за допомогою якої можна досягти оптимальних капіталовкладень в товарно-матеріальні запаси і запаси готової продукції [12]. Успішне управління запасами ТОВ «Фієста» мінімізує їх обсяги, допоможе знизити витрати підприємства на зберігання і підвищити дохід від використання оборотного капіталу.

Ефективність використання товарних запасів визначається за допомогою такого показника, як час товарного обігу. Для забезпечення відповідного рівня товарообігу необхідно проводити розрахунок оптимальної партії замовлення, поточного і страхового запасів для товарних позицій ТОВ «Фієста».

У рамках процесу управління запасами необхідно здійснювати управління обсягом запасів ТОВ «Фієста», що залежить від багатьох факторів, включаючи:

- обсяги реалізації;
- фінансування поточних запасів;
- обсяги виробництва;
- затримки в отриманні нових замовлень;
- сезонність попиту.

Контроль над запасами означає забезпечення правильного співвідношення між витратами і вигодами від оптимізації розміру запасів. Занадто великі запаси потребують додаткових складських площ для їх зберігання, тобто призводять до зниження ефективності використання основних засобів, та супроводжуються ризиком втрати. Водночас, недолік запасів веде до ризику зупинки виробництва, отже, ризик втрачених можливостей.

Оскільки позитивним чинником фінансової стійкості є наявність джерел формування запасів, а негативним фактором – величина запасів, то основними напрямками вдосконалення управління активами ТОВ «Фієста» будуть:

- визначення джерел формування запасів;
- оптимізація структури запасів;
- обґрунтоване зниження рівня запасів для вивільнення оборотних коштів та зменшення площі складів, що використовується для зберігання запасів.

Як відомо, система управління запасами представляє собою сукупність правил і показників, які визначають момент часу й обсяг закупівлі продукції для поповнення запасів.

До параметрів системи управління запасами ТОВ «Фієста» (як і будь-якого іншого виробничо-торгівельного підприємства) належать:

- точка замовлення – мінімальний (контрольний) рівень запасів сировини, матеріалів та продукції, за умови досягнення якого необхідно їх поповнення;
- нормативний рівень запасів – розрахункова величина запасів, яка досягається під час чергової закупівлі;
- обсяг окремої закупівлі;
- частота здійснення закупівель – тривалість інтервалу між двома можливими закупівлями продукції, тобто періодичність поповнення запасів продукції;
- оптимальна кількість запасів, при якому досягається мінімум витрат на зберігання згідно із заданими витратами на поповнення і заданими альтернативними витратами інвестованого капіталу.

Для оптимізації розміру запасів ТОВ «Фієста» та зниження витрат на їх зберігання доцільним виступає організація поставок за принципом «точно-в-строк», метою якого є забезпечення доставки готової продукції і товарно-матеріальних запасів безпосередньо до часу виконання конкретних операцій, завдяки чому запас фактично знижується до мінімуму.

Таким чином, для підвищення ефективності управління оборотними активами ТОВ «Фієста» за рахунок оптимізації запасів потрібна зміна бізнес-процесів, а саме:

- перегляд договорів з постачальниками, робота на основі системи «точно-в-строк»;
- проведення регулярних звірок з постачальниками замовлених товарів і термінів їх відвантаження та строків проплати;
- проведення регулярної інвентаризації складських запасів сировини, матеріалів та готової продукції;
- матеріальна мотивація співробітників відділу продаж для збільшення оборотності запасів готової продукції;
- проведення регулярних акцій з розпродажу мало ліквідних запасів, сезонних товарів і запасів з ризиком списання через закінчення термінів придатності.

Реалізація заходів щодо перегляду договорів з постачальниками сировини та матеріалів, проведення регулярних звірок асортименту і термінів відвантаження, проведення регулярної інвентаризації складських запасів сировини, матеріалів та готової продукції, а також зниження норм запасів на складі не вимагає додаткових витрат, оскільки входить в посадові обов'язки співробітників апарату управління ТОВ «Фієста» (а саме – співробітників відділу продаж та відділу закупівель).

Для збільшення оборотності запасів сировини, матеріалів та готової продукції і дотримання норм запасів пропонується ввести матеріальну мотивацію співробітників відділу продаж та відділу закупівель.

Так, співробітникам цих відділів буде нараховуватися щомісячна премія у розмірі 15% від заробітної плати за забезпечення рівня запасів відповідно до нормативного (премія буде нараховуватися за умови, що ТОВ «Фієста» не відчувало дефіцит в запасах сировини, матеріалів та готової продукції).

Витрати на преміювання персоналу будуть розраховані за формулою:

$$Pr = 3Пм * Ч * \Delta П * 12, \quad (3.1)$$

де ЗПм – середньомісячна заробітна плата працівника;

Ч – чисельність співробітників відділу продаж та відділу закупівель, що будуть отримувати премії;

$\Delta П$ – розмір премії (15% або 0,15);

12 – кількість місяців в році.

За підсумками 2017 р. середньомісячна заробітна плата на підприємстві складає 8,5 тис. грн.; чисельність співробітників відділу продаж та відділу закупівель, що будуть отримувати премії (4 особи); премії передбачаються у розмірі 15%.

Тоді, сума премій буде дорівнюватися:

$$Сп = 8,5 * 4 * 0,15 * 12 = 61,2 \text{ тис. грн.}$$

Проведення регулярних акцій з розпродажу мало ліквідних запасів, сезонних товарів і запасів з ризиком списання через закінчення термінів придатності передбачатиме зниження цін на такі товари на 15%-30%.

Витрати на надання знижок розраховуються за формулою:

$$Зс = ЧДР * \Delta СТ * \Delta Зн \quad (3.2)$$

де $\Delta СТ$ – рівень мало ліквідних і сезонних товарів ТОВ «Фієста (за результатами 2017 р. становив 7% або 0,07);

$\Delta Зн$ – рівень зниження цін на мало ліквідні і сезонні товари (приймаємо середню знижку – 22,5% або 0,225);

ЧДР – чистий дохід від реалізації продукції (84391,1 тис. грн. в 2017 р.)

Так, частка мало ліквідних і сезонних товарів ТОВ «Фієста за результатами 2017 р. становила 7%, середня знижка цін на мало ліквідні і сезонні товари складає 22,5%.

Відповідно, сума знижок буде складати:

$$Зс = 84391,1 * 0,07 * 0,225 = 1329,16 \text{ тис. грн.}$$

Витрати на реалізацію заходів із підвищення оборотності запасів ТОВ «Фієста» систематизовані в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Витрати на реалізацію заходів удосконалення управління оборотними активами ТОВ «Фієста»

Категорія витрат	Сума, тис. грн.	Частка в структурі витрат, %
Преміювання працівників відділу продаж та відділу закупівель	61,2	4,4
Надання знижок	1329,16	95,6
Разом	1390,36	100

Реалізація розроблених заходів дозволить знизити розмір запасів ТОВ «Фієста». Оцінка потенціалу зменшення запасів залежно від реалізованих заходів була проведена на основі експертного опитування. У якості експертів виступали працівники відділу продаж та відділу закупівель. Загальний результат потенціалу зменшення запасів було розраховано як середнє арифметичне. Результати експертного опитування представлені у табл. 3.2.

Дослідження управління активами ТОВ «Фієста» виявило, що значно частку в активах підприємства займає дебіторська заборгованість. При цьому, якщо частка дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги у 2017 р. становила 4,3% у структурі активів підприємства (1302,3 тис. грн.), то частка іншої дебіторської заборгованості була 40,2% (12288,1 тис. грн.). Значний обсяг дебіторської заборгованості знижує ефективність роботи підприємства, оскільки призводить до «заморожування» коштів.

Таким чином, підвищення ефективності управління активами ТОВ «Фієста» передбачає формування заходів, спрямованих на зменшення дебіторської заборгованості з метою подальшого зниження поточних зобов'язань підприємства (короткострокових кредитів банків або інших поточних зобов'язань).

Таблиця 3.2

**Результати експертної оцінки потенціалу зменшення запасів ТОВ
«Фіеста» для вдосконалення управління активами підприємства**

Заходи	Оцінки експертів				Середнє арифметичне
	Співробітник відділу продаж	Співробітник відділу продаж	Співробітник відділу закупівель	Співробітник відділу закупівель	
Перегляд договорів з постачальниками, робота на основі системи «точно-в-строк», проведення звірок	8	10	12	12	10,50
Проведення регулярної інвентаризації запасів	5	5	5	6	5,25
Матеріальна мотивація співробітників	5	5	5	5	5,00
Проведення розпродажів	6	5	4	5	5,00
Разом	24	25	26	28	25,75

ТОВ «Фіеста» необхідно сформувати ефективну політику управління поточною дебіторською заборгованістю, основними етапами якої повинні стати:

- аналіз поточної дебіторської заборгованості підприємства в попередньому періоді;
- вибір типу кредитної політики підприємства стосовно споживачів;
- визначення можливої суми оборотного капіталу, що направляється в дебіторську заборгованість за товарним кредитом;
- формування системи кредитних умов;
- формування системи оцінки покупців і диференціація умов надання кредиту;
- формування процедури інкасації поточної дебіторської заборгованості;
- забезпечення використання на підприємстві сучасних форм рефінансування поточної дебіторської заборгованості;

– побудова ефективної системи контролю руху й своєчасної інкасації поточної дебіторської заборгованості.

Як відомо, розрахунки між суб'єктами господарювання за поставлену продукцію, виконані роботи або послуги несуть у собі питання про строки погашення заборгованості. Причиною цього виступає те, що переважно прості форми розрахунків передбачають безпроцентне кредитування дебіторів.

Наявність безпроцентного кредитування спричиняє зацікавленість боржників максимально відтягати строки повернення платежів [17].

Для ТОВ «Фієста» дебіторська заборгованість є вилученням з обороту коштів, наявність яких могла б дозволити отримувати додатковий дохід з обороту. Тому скорочення строків повернення платежів дозволить не тільки стимулювати ділову активність дебіторів, але й підвищить її в ТОВ «Фієста», що виступить каталізатором ефективності як зв'язків усередині підприємства, так і міжгосподарських економічних відносин на ринку.

Слід зазначити, що важливим для ТОВ «Фієста» також виступає зменшення іншої дебіторської заборгованості, що потребує детального вивчення її складових та формулювання заходів за кожним з компонентів.

ТОВ «Фієста» варто враховувати, що заходи щодо прискорення оплати дебіторської заборгованості вимагають певних витрат і важливо, щоб доходи, отримані від прискорення розрахунків, перебільшували суму даних витрат. У протилежному випадку скорочення строків оплати дебіторської заборгованості не тільки не поліпшить результати діяльності підприємства, але й принесе збиток.

Найбільш ефективним мотивом скорочення строків оплати дебіторської заборгованості виступає надання знижок дебіторам за зменшення строків повернення коштів.

Реалізація запропонованих заходів щодо оптимізації дебіторської заборгованості підприємства забезпечить її зниження у плановому періоді на 30%, а відповідно збільшить суму грошових коштів.

Таким чином, основними напрямками підвищення ефективності управління активами підприємства, що досліджується, є оптимізація управління основними засобами; оптимізація розміру та підвищення оборотності запасів; зменшення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої дебіторської заборгованості та збільшення грошових коштів підприємства.

3.2 Планування потреби підприємства в активах та визначення джерел їх формування

Головною метою кожного підприємства, в тому числі і ТОВ «Фієста», є планування своєї діяльності таким чином, щоб забезпечити її ефективність, досягнення поставлених цілей та високих результатів, бо саме планування дозволяє визначити сильні та слабкі сторони підприємства, його можливості та загрози з метою досягнення конкурентних переваг.

Планування потреби підприємства в активах є системою принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із встановленням оптимальних параметрів їх обсягу та структури, задоволенням потреб ТОВ «Фієста» в окремих видах активів і залученням з різних джерел та в різноманітних формах для здійснення господарської діяльності [51].

Ефективне використання активів ТОВ «Фієста» в першу чергу передбачає визначення оптимальної величини, розробку варіантів фінансування та забезпечення ефективності їх використання. Оптимальна величина активів повинна з однієї сторони забезпечувати безперебійне ефективне функціонування ТОВ «Фієста», з іншої – мінімізувати наявність недіючих поточних активів.

Планування потреби ТОВ «Фієста» в активах має здійснюватися в рамках загальної фінансової стратегії підприємства, процес розробки якої повинен базуватися на наступних принципах:

- забезпечення балансування матеріальних і фінансових потоків;

- максимально ефективний розподіл фінансових ресурсів для результативного фінансування підприємства;
- прогнозування альтернативних можливостей розвитку підприємства і його фінансових характеристик залежно від турбулентних умов ринкового середовища;
- фінансовий аналіз і контроль функціонування підприємства.

Таким чином, ТОВ «Фієста» варто і в подальшому використовувати стратегію фінансового забезпечення стійкого росту підприємства за рахунок власних коштів, що повинна бути спрямована на збалансування параметрів обмеженого росту операційної діяльності й необхідного рівня фінансової безпеки підприємства [12]. Стабільна підтримка таких параметрів у процесі стратегічного фінансового розвитку підприємства висуває в якості пріоритетної сфери забезпечення ефективного розподілу й використання його активів [71].

Як було запропоновано у попередньому параграфі роботи, на підприємстві доцільним є зменшення обсягу запасів. Розрахунок економічного ефекту від реалізації запропонованих заходів наведено у табл. 3.3.

При проведенні розрахунків розмір запасів готової продукції враховувався за підсумками 2017 р. - 9263,7 тис. грн.

Таблиця 3.3

Основні напрямки зменшення розміру запасів ТОВ «Фієста»

Пропозиція	Зменшення запасів, %	Зменшення запасів, тис. грн.
Перегляд договорів з постачальниками, робота на основі системи «точно-в-строк», проведення звірок	10,50	972,7
Проведення регулярної інвентаризації запасів	5,25	486,3
Матеріальна мотивація співробітників	5,00	463,2
Проведення розпродажів	5,00	463,2
Разом	25,75	2385,4

Таким чином, зменшення розміру запасів ТОВ «Фієста» внаслідок реалізації розроблених заходів складе 25,75% або 2385,4 тис. грн. Зменшення розміру запасів призведе до зменшення розміру активів підприємства та вплине на ефективність управління.

Як зазначалося вище, зберігання, перевалка та фасування продукції ТОВ «Фієста» здійснюється на власній будівельній базі. За умови зменшення запасів підприємство зможе вивільнити складські приміщення та здавати їх в оренду.

Дохід від здачі складських площ будівельної бази ТОВ «Фієста» в оренду розраховується за формулою:

$$Д = Пзаг * \%вив * Во * 12, \quad (3.3)$$

де Пзаг – загальна площа будівельної бази підприємства;

%вив – відсоток вивільненої площі;

Во – ринкова вартість оренди 1 м² в місяць;

12 – кількість місяців у році.

Так, загальна площа будівельної бази підприємства складає 2200 м²; відсоток вивільненої площі приймається пропорційно відсотку зменшення запасів підприємства, тобто на 25,75%, ринкова вартість оренди 1 м² на місяць - 240 грн./міс);

Відповідно, річний дохід від оренди складських приміщень складатиме:

$$Д = 2200 * \frac{25,75\%}{100\%} * 240 * 12 = 1631520 \text{ грн.} = 1631,52 \text{ тис. грн.}$$

Отже, реалізація розроблених заходів дозволить знизити обсяг запасів підприємства на 25,75% або 2385,4 тис. грн. Додатковий дохід ТОВ «Фієста», отриманий за рахунок надання в оренду вивільненої площі будівельної бази, складе 1631,52 тис. грн.

Запаси ТОВ «Фієста» за умови оптимізації їх розміру у плановому періоді (Зпл) становитимуть:

$$\text{Зпл} = 9263,7 - 2385,4 = 6878,3 \text{ тис. грн.}$$

Для збільшення ліквідності ТОВ «Фієста» доцільно 50% від суми коштів, вивільнених внаслідок вдосконалення управління запасами, спрямувати на фінансування поточної діяльності підприємства (у грошові кошти), а 50% направити на зменшення поточних зобов'язань підприємства (короткострокової заборгованості банку).

При управлінні дебіторською заборгованістю ТОВ «Фієста» варто враховувати, що частина її може бути не оплачена в результаті порушення взаємних зобов'язань підприємств. Для підприємства-постачальника це означає скорочення доходу від реалізації продукції й відповідно величини прибутку.

На підставі запропонованих у попередньому параграфі заходів, дебіторська заборгованість у плановому періоді скоротиться на 30%, відповідно, її сума становитиме:

$$\text{Дпл} = 1302,3 * (1 - 0,3) = 911,6 \text{ тис. грн.}$$

Зменшення дебіторської заборгованості становитиме:

$$\Delta \text{Дпл} = 1302,3 - 911,6 = 390,7 \text{ тис. грн.}$$

Іншу дебіторську заборгованість підприємства можливо скоротити на 15% за рахунок повернення довгострокових позик працівників підприємства та списання сумнівних боргів від контрагентів. Відповідно, її сума становитиме:

$$Ді = 12288,1 * (1 - 0,15) = 10444,9 \text{ тис. грн.}$$

Зменшення іншої дебіторської заборгованості становитиме:

$$\Delta Дпл = 12288,1 - 10444,9 = 1843,2 \text{ тис. грн.}$$

За результатами роботи у 2017 р. ТОВ «Фієста» має дуже низький відсоток абсолютно ліквідних активів (грошових коштів) у структурі оборотних активів підприємства, тому доцільним є його збільшення у плановому періоді.

Розмір грошових коштів ТОВ «Фієста» збільшиться на суму:

- доходів, отриманих від оренди частини приміщень будівельної бази (1631,52 тис. грн.) та за рахунок реалізації заходів, щодо зменшення обсягу запасів (2385,4 тис. грн.). та зменшиться на суму фінансування витрат на реалізацію заходів щодо удосконалення управління оборотними активами (1390,36 тис. грн.).

Відповідно, розмір грошових коштів ТОВ «Фієста» після реалізації наведених заходів у плановому періоді (ГКпл) буде становити:

$$ГКпл = 20,8 + 2385,4 + 1631,52 - 1390,36 = 2647,36 \text{ тис. грн.}$$

Відповідно, розмір оборотних активів підприємства у плановому періоді (ОАпл) за умови реалізації заходів становитиме:

$$\begin{aligned} \text{ОАпл} &= 23272,6 - 390,7 - 1843,2 - 2385,4 + 2385,4 + 1631,52 - 1390,36 = \\ &= 212279,86 \text{ тис. грн.} \end{aligned}$$

Сума необоротних активів підприємства у плановому періоді зменшиться на суму амортизації попереднього періоду (471,7 тис. грн.) і становитиме:

$$\text{НАпл} = 7257,4 - 471,7 = 6785,7 \text{ тис. грн.}$$

Тоді, загальна сума активів (Апл) підприємства у плановому періоді буде дорівнювати:

$$\text{А пл.} = 212279,86 + 6785,7 = 28065,56 \text{ тис. грн.}$$

Для планування пасиву потрібно спочатку спланувати звіт про фінансові результати.

Визначення прогнозного обсягу доходу від реалізації здійснюється на основі декількох методів прогнозування. Як показали проведені дослідження, найбільше поширення в науковій літературі набули методи економіко-статистичного та факторно-аналітичного моделювання. Визначимо обсяги доходу підприємства з використанням вказаних методів.

У табл. 3.4 наведено прогнозування доходів підприємства з використанням економіко-статистичного методу на основі визначення ковзної середньої.

Як свідчать проведені розрахунки, плановий обсяг доходу підприємства на 2018 рік з використанням економіко-статистичного методу становить 102062,60 тис. грн. В якості критерію прогнозування використано середньорічний темп росту доходів за період 2015-2017 рр.

Таблиця 3.4

Прогнозування доходів ТОВ «Фієста» з використанням економіко-статистичного методу на 2018 рік

Показник	Позначення	Факт			Прогноз
		2015	2016	2017	2018
Чистий дохід від реалізації фактичний, тис. грн.	Дф	49048,1	54186,5	84391,1	-
Ковзна середня для ряду	Дфс		51617,3	69288,8	-
Абсолютний приріст за згладженим рядом, тис. грн.	Апр		17671,5		-
Чистий дохід від реалізації плановий, тис. грн.	Дпл = Дф+ + Апр	-	-	-	102062,60

Результати прогнозування доходів підприємства з використанням факторно-аналітичного методу наведено у табл. 3.5. В якості критерію прогнозування використано чисельність працівників підприємства. При цьому відомо, що у 2018 році планується штатна чисельність працівників 10 осіб. На основі цього визначено плановий темп росту доходів на 2018 рік. Як свідчать проведені розрахунки, плановий обсяг доходу підприємства на 2018 рік з використанням факторно-аналітичного методу становить 105897,0 тис. грн. (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Прогнозування доходів підприємства ТОВ «Фіеста» з використанням факторно-аналітичного методу на 2018 рік

Показник	Формула	Факт			Прогноз 2018
		2015	2016	2017	
Чистий дохід від реалізації фактичний, тис. грн.	Дф	49945,1	54450,3	84427,2	
Середньорічний темп приросту доходів	ТПрд	30,015			
Чисельність працівників, осіб	Ч	8	8	10	10
Середньорічний темп приросту чисельності персоналу	ТПрч	11,803			
Коефіцієнт еластичності	$Ке = \text{ТПрд} / \text{ТПрч}$	2,543			
Плановий темп росту чистого доходу	$\text{Трд}_{\text{пл}} = 1 + \text{Чпл} * Ке / 100$	1,2543			
Чистий дохід від реалізації плановий, тис. грн.	$\text{Дпл} = \text{Дф} * \text{Тр}$				105897,0

На основі використання 2-х методів визначимо зважений прогнозний обсяг чистого доходу підприємства на 2018 рік як середню арифметичну:

$$\text{Дпр} = 102062,60 * 0,5 + 105897,0 * 0,5 = 103979,8 \text{ тис. грн.}$$

Таким чином, у 2018 році прогнозується чистий дохід від реалізації в обсязі 103979,8 тис. грн.

Далі буде визначено величину собівартості реалізованої продукції у плановому періоді (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

**Розрахунок планової собівартості реалізованої продукції
ТОВ «Фієста» на 2018 рік**

№ з/п	Показники	2017 рік	2018 рік (план)
1	Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	84427,2	103979,8
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	74043,4	X
3	Співвідношення собівартості реалізованої продукції та доходу від реалізації, % (2 / 1 *100%)	0,877	X
4	Планова собівартість реалізованої продукції, тис. грн. (3*1 / 100)	x	91191,2

Для прогнозування інших операційних доходів та інших доходів, а також інших операційних витрат та інших витрат буде використано показник середнього рівня цих витрат у чистому доході від реалізації, наведено у табл. 3.7.

При прогнозуванні інших операційних доходів ТОВ «Фієста» необхідно враховувати отримання підприємством доходів від оренди вивільненої площі (1631,52 тис. грн.). Відповідно, інші операційні доходи підприємства становитимуть:

$$\text{ЮПпл} = 683,9 + 1631,52 = 2315,42 \text{ тис. грн.}$$

Таблиця 3.7

**Прогнозування інших доходів та інших операційних витрат
ТОВ «Фієста» на 2018 рік**

Показник	Формула	Факт			Прогноз
		2015	2016	2017	2018
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	Др	49945,1	54450,3	84427,2	103979,8
Інші операційні доходи фактичні, тис. грн.	ІД	723,0	263,4	35,4	-
Середній рівень інших операційних доходів по відношенню до чистого доходу від реалізації	Рід = ІД / Др	0,00658			-

Продовження табл. 3.7

Показник	Формула	Факт			Прогноз
		2015	2016	2017	2018
Прогнозний обсяг інших операційних доходів, тис. грн.	$I_{д_пр} = D_{р_пл} * P_{ід}$	-	-	-	683,9
Інші доходи фактичні, тис. грн.	ІД	174,0	0,4	0,7	-
Середній рівень інших доходів по відношенню до чистого доходу від реалізації	$P_{ід} = I_{д} / D_{р}$	0,00117			
Прогнозний обсяг інших доходів, тис. грн.	$I_{д_пр} = D_{р_пл} * P_{ід}$	-	-	-	121,3
Інші операційні витрати фактичні, тис. грн.	ІОВ	5525,7	5590,9	9255,2	-
Середній рівень інших операційних витрат по відношенню до чистого доходу від реалізації	$P_{іов} = I_{ов} / D_{р}$	0,108			-
Прогнозний обсяг інших операційних витрат, тис. грн.	$I_{ов} = P_{іов} * D_{р}$	-	-	-	11193,0
Інші витрати фактичні, тис. грн.	ІОВ	96,7	194,6	96,7	
Середній рівень інших витрат по відношенню до чистого доходу від реалізації	$P_{іов} = I_{ов} / D_{р}$	0,0022			
Прогнозний обсяг інших витрат, тис. грн.	$I_{ов} = P_{іов} * D_{р}$				230,7

При планування інших операційних витрат ТОВ «Фієста» потрібно враховувати витрати, необхідні для реалізації заходів зі зменшення запасів та вивільнення площі складу підприємства (1390,36 тис. грн.). Відповідно, інші операційні витрати становитимуть:

$$I_{овпл} = 12559,0 + 1390,36 = 12583,36 \text{ тис. грн.}$$

Для обчислення податку на прибуток скористаємося поточною ставкою податку на прибуток у 18%. На основні проведених вище розрахунків можемо сформулювати плановий звіт про фінансові результати підприємства (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

**Звіт про фінансові результати ТОВ «Фієста» на плановий період,
тис. грн.**

Показник	Сума
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	103979,8
Інші операційні доходи	2315,5
Інші доходи	121,3
Разом доходи	106416,54
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	91191,2
Інші операційні витрати	12583,4
Інші витрати	258,8
Разом витрати	104033,37
Фінансовий результат до оподаткування	2383,1747
Податок на прибуток	429,0
Чистий прибуток	1954,20

Таким чином, проведена оцінка свідчить про збільшення чистого прибутку підприємства на 194,4% або у 1,94 раза (з 663,7 тис. грн. у базовому 2017 р. до 1954,2 тис. грн. за умови реалізації розроблених заходів).

Що стосується планування власного капітал, то по статтям «Зареєстрований (пайовий) капітал», «Додатковий капітал» та «Резервний капітал» зміни у плановому періоді не передбачаються. Єдиною динамічною статтею буде «Нерозподілений прибуток».

Вище було прогнозовано значення чистого прибутку на 2018 рік, а також величину поповнення власних оборотних коштів за рахунок чистого прибутку. На кінець 2017 р. обсяг довгострокових зобов'язань підприємства становив 6,2 тис. грн., тому врахуємо, що у 2018 році чистий прибуток ТОВ «Фієста» буде спрямовано на погашення довгострокових зобов'язань, а решта збільшить нерозподілений прибуток, тобто чистий прибуток повністю буде рефінансований у підприємство (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

**Плановий обсяг нерозподіленого прибутку ТОВ «Фієста»
у 2018 р., тис. грн.**

№ з/п	Показники	План 2018 рік
1	Плановий чистий прибуток	1954,2
2	Погашення довгострокових зобов'язань	6,2
3	Нерозподілений прибуток	1948,0

Відповідно, нерозподілений прибуток з урахуванням його суми у 2017 р. у плановому періоді (НПпл) становитиме:

$$\text{НПпл} = 5233,1 + 1948 = 7181,1 \text{ тис. грн.}$$

Тоді, власний капітал у плановому періоді (ВКпл) становитиме:

$$\text{ВКпл} = 7181,1 + 1500 + 659,7 + 5800 = 15140,8 \text{ тис. грн.}$$

Визначимо обсяг власних оборотних коштів (ВОК) у плановому періоді.

Для його визначення доцільно скористатися середніми плановими показниками власного капіталу, необоротних активів та витрат майбутніх періодів (табл. 3.10).

Таблиця 3.10

**Плановий обсяг власних оборотних коштів та потреба у
залученні позикових коштів ТОВ «Фієста» на 2018 рік, тис. грн.**

№ з/п	Показник	Розрахунок	Значення на початок періоду	Значення на 2018 рік
1	Власний капітал	ВК	13192,8	-
2	Необоротні активи	НА	-	6785,7
3	Довгостроковий позиковий капітал	ДПК	-	0
4	Власні оборотні кошти	ВК + ДПК – НА	-	6407,1
5	Потреба у формуванні оборотних активів	ОА	-	21279,9
	Приріст ВОК за рахунок прибутку у 2018 році	-	-	1948
6	Необхідний обсяг залучення позикових коштів	ПК = ОА – ВОК - ΔВОК	-	12924,8

Таким чином, у 2017 р. поточні зобов'язання становили 17330,9 тис. грн., а у плановому році розмір необхідних поточних зобов'язань зменшиться до 12924,8 тис. грн. (на 4406,1 тис. грн.). Підприємству потрібно розраховатися з короткостроковими кредитами банків (у 2017 р. кредити банку становили 3372,6 тис. грн., а решту вивільнених коштів ($4406,1 - 3372,6 = 1033,5$ тис. грн.) спрямувати на зменшення інших поточних зобов'язань, які у 2017 р. дорівнювалися 13540,5 тис. грн. Відповідно, у плановому році розмір інших поточних зобов'язань становитиме 12507 тис. грн. ($133540,5 - 1033,5$). Баланс підприємства після реалізації запропонованих заходів представлено у табл. 3.11.

Таблиця 3.11

Прогнозний баланс ТОВ «Фієста» після реалізації заходів із підвищення ефективності управління активами, тис. грн

Показник, тис. грн.	Сума
Актив	
1. Необоротні активи, всього	6785,7
1.1. Основні засоби (за мінусом зносу)	6768,2
1.2 Довгострокові фінансові інвестиції	17,5
2. Оборотні активи	21279,9
2.1 Запаси	6878,3
2.2 Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	911,6
2.3 Дебіторська заборгованість за розрахунками	173
2.4 Інша дебіторська заборгованість	10444,9
2.5 Гроші та їх еквіваленти	2647,36
2.6 Інші оборотні активи	224,7
Баланс	28065,6
Пасив	
1. Власний капітал	15140,8
1.1 Зареєстрований (пайовий) капітал	1500
1.2 Додатковий капітал	659,7
1.3 Резервний капітал	5800
1.4 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	7181,1
2. Довгострокові зобов'язання	0
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	12924,8
3.1 Короткострокові кредити банків	0
3.2 Поточна кредиторська заборгованість за:	
- товари, роботи, послуги	308,3
- розрахунки з бюджетом	109,5
3.3 Інші поточні зобов'язання	12507,0
Баланс	28065,6

Таким чином на основі запропонованих рекомендацій щодо підвищення ефективності управління активами ТОВ «Фієста» здійснено планування потреби підприємства в активах та визначення джерел їх формування для перспективної оцінки ефективності управління активами підприємства.

3.3 Перспективна оцінка ефективності управління активами підприємства

На основні проведеного в попередньому розділі прогнозування показників балансу та звіту про фінансові результати підприємства ТОВ «Фієста» на 2018 р. було сформовано прогнозний баланс після реалізації запропонованих заходів щодо оптимізації управління його активами[9]. Результати аналізу відхилень прогнозного балансу від фактичних значень 2017 р. представлено у табл. 3.12.

Як свідчать представлені результати баланс підприємства ТОВ «Фієста» у плановому році зменшиться на 2464,4 тис. грн. або 8,1%. Причиною цьому стане зменшення необоротних активів на 471,7 тис. грн. (або на 6,5% в порівнянні з базовим роком) у зв'язку з амортизацією основних засобів та зменшення оборотних активів на 1992,7 тис. грн. (або на 8,6% в порівнянні з попереднім роком).

Необоротні активи ТОВ «Фієста» зменшилися за рахунок зменшення вартості основних засобів на суму амортизаційних відрахувань – на 471,7 тис. грн. в порівнянні з попереднім роком або 6,5%.

Зменшення оборотних активів ТОВ «Фієста» обумовлено:

- зменшенням запасів на 2385,4 тис. грн. (або на 25,7% в порівнянні з базовим роком);
- зменшенням дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 390,7 тис. грн. (або на 30,0% в порівнянні з базовим роком);

Таблиця 3.12

Порівняння балансових показників ТОВ «Фіста» після реалізації заходів із підвищення ефективності управління активами

Показник, тис. грн.	2017 рік (базовий)	2018 рік (прогноз- ний)	Абсолют- ний приріст, тис. грн	Темп зростання, %
Актив				
1. Необоротні активи, всього	7257,4	6785,7	-471,7	-6,5
1.1. Основні засоби	7239,9	6768,2	-471,7	-6,5
1.2 Довгострокові фінансові інвестиції	17,5	17,5	0	0,0
2. Оборотні активи	23272,6	21279,9	-1992,7	-8,6
2.1 Запаси	9263,7	6878,3	-2385,4	-25,7
2.2 Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1302,3	911,6	-390,7	-30,0
2.3 Дебіторська заборгованість за розрахунками	173	173	0	0,0
2.4 Інша дебіторська заборгованість	12288,1	10444,9	-1843,2	-15,0
2.5 Гроші та їх еквіваленти	20,8	2647,36	2626,56	12627,7
2.6 Інші оборотні активи	224,7	224,7	0	0,0
Баланс	30530	28065,6	-2464,4	-8,1
Пасив				
1. Власний капітал	13192,8	15140,8	1948	14,8
1.1 Зареєстрований (пайовий) капітал	1500	1500	0	0,0
1.2 Додатковий капітал	659,7	659,7	0	0,0
1.3 Резервний капітал	5800	5800	0	0,0
1.4 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	5233,1	7181,1	1948	37,2
2. Довгострокові зобов'язання	6,3	0	-6,3	-100,0
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	17330,9	12924,8	-4406,1	-25,4
3.1 Короткострокові кредити банків	3372,6	0	-3372,6	-100,0
3.2 Поточна кредиторська заборгованість за:				
- товари, роботи, послуги	308,3	308,3	0	0,0
- розрахунки з бюджетом	109,5	109,5	0	0,0
3.3 Інші поточні зобов'язання	13540,5	12507,0	-1033,5	-7,6
Баланс	30530	28065,6	-2464,4	-8,1

- зменшенням іншої дебіторської заборгованості на 1843,2 тис. грн. (або на 15,0% в порівнянні з базовим роком);

- зростанням грошових коштів та їх еквівалентів на 2626,56 тис. грн. (проти 20,8 тис. грн. у базовому 2017 році).

Відповідно до зміни активів відбулася зміна джерел їх фінансування.

Власний капітал підприємства збільшився на 1948 тис. грн. (або на 14,8%) за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку (прогнозується рефінансування чистого прибутку ТОВ «Фієста», отриманого у плановому році).

Поточні зобов'язання і забезпечення підприємства зменшаться на 4406,1 тис. грн. (або на 25,4% в порівнянні з базовим роком). При цьому, короткострокові кредити банків ТОВ «Фієста» планується погасити повністю, поточна кредиторська заборгованість планується лишитися без змін, а інші поточні зобов'язання зменшаться на 1033,5 тис. грн. або на 7,6% в порівнянні з базовим 2017 роком.

Наступним етапом дослідження є порівняння фактичної та планової структури активів та пасивів ТОВ «Фієста» (табл. 3.13).

Як свідчать представлені дані, в структурі активів ТОВ «Фієста» переважає питома вага оборотних активів, при цьому їх частка незначно зменшується у плановому році (на 0,4% : з 76,2% до 75,8%). Відповідно, частка необоротних активів ТОВ «Фієста» в загальній структурі активів збільшилася на 0,4% (з 23,8% до 24,2%). Збільшення частки необоротних активів відбудеться за рахунок збільшення частки основних засобів – з 23,7% до 24,1%.

У структурі оборотних активів відбудуться наступні зміни:

- частка запасів зменшиться на 5,8%: з 30,3% до 24,5%;
- частка дебіторської заборгованості за товари, роботи послуги зменшиться на 1,1%: з 4,3% до 3,2%;
- частка іншої дебіторської заборгованості зменшиться на 3,0% : з 40,2% до 37,2%;
- частка грошей та їх еквівалентів зросте з 0,1% до 9,4%.

У плановому році значно зміниться структура пасивів ТОВ «Фієста». Якщо у 2017 році переважали залучені кошти (56,8% залученого капіталу проти 43,2% власного капіталу), то у плановому році частка власного

капіталу зросте до 53,9% (на 10,7% в порівнянні з базовим роком), відповідно частка залучених коштів зменшиться до 46,1%.

Таблиця 3.13

Порівняння структури балансу ТОВ «Фієста» після реалізації заходів із підвищення ефективності управління активами

Показник, тис. грн.	2017 рік (базовий)	2018 рік (прогнозний)	Абсолютний приріст, тис. грн
1	2	3	4
Активи			
1. Необоротні активи, всього	23,8	24,2	0,4
1.1. Основні засоби (за мінусом зносу)	23,7	24,1	0,4
1.2 Довгострокові фінансові інвестиції	0,1	0,1	0,0
2. Оборотні активи	76,2	75,8	-0,4
2.1 Запаси	30,3	24,5	-5,8
2.2 Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4,3	3,2	-1,1
2.3 Дебіторська заборгованість за розрахунками	0,6	0,6	0,0
2.4 Інша дебіторська заборгованість	40,2	37,2	-3,0
2.5 Гроші та їх еквіваленти	0,1	9,4	9,3
2.6 Інші оборотні активи	0,7	0,8	0,1
Баланс	100,0	100,0	0,0
Пасиви			
1. Власний капітал	43,2	53,9	10,7
1.1 Зареєстрований (пайовий) капітал	4,9	5,3	0,4
1.2 Додатковий капітал	2,2	2,4	0,2
1.3 Резервний капітал	19,0	20,7	1,7
1.4 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	17,1	25,6	8,4
2. Довгострокові зобов'язання	0,0	0,0	0,0
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	56,8	46,1	-10,7
3.1 Короткострокові кредити банків	11,0	0,0	-11,0
3.2 Поточна кредиторська заборгованість за:	0,0	0,0	0,0
- товари, роботи, послуги	1,0	1,1	0,1
- розрахунки з бюджетом	0,4	0,4	0,0
3.3 Інші поточні зобов'язання	44,4	44,6	0,2
Баланс	100,0	100,0	0,0

Частка зареєстрованого (пайового) капіталу у структурі коштів підприємства збільшиться з 4,9% до 5,3% (на 0,4%); частка додаткового капіталу зросте з 2,2% до 2,4% (на 0,2%); частка резервного капіталу

збільшитися з 19,0% до 20,7% (на 1,7%); а частка нерозподіленого прибутку збільшитися з 17,1% до 25,6% (на 8,4%).

Частка короткострокових кредитів банків зменшиться на 11,0% в порівнянні з базовим роком (як було зазначено вище, короткострокові кредити банків планується погасити повністю). Частка інших поточних зобов'язань у структурі капіталу підприємства збільшиться з 44,4% до 44,6% (на 0,2%).

Результати порівняння ліквідності балансу у фактичному та плановому періодах представлено у табл. 3.14.

Таблиця 3.14

Порівняння ліквідності балансу ТОВ «Фієста» у фактичному та плановому періодах

Група активів і пасивів	Позначення	2017 рік (базовий)	2018 рік (прогнозний)
Актив			
Абсолютно ліквідні активи	A1	20,8	2647,36
Швидко ліквідні активи	A2	23027,1	18407,8
Активи із середнім рівнем ліквідності	A3	224,7	224,7
Важко ліквідні і неліквідні активи	A4	7257,4	6785,7
Група активів і пасивів	Позначення	2017 рік (базовий)	2018 рік (прогнозний)
Пасив			
Найбільш термінові борги	П1	109,5	109,5
Відносно термінові борги	П2	13848,8	12815,3
Середньо термінові борги	П3	3372,6	0
Довготермінові борги та безстрокові пасиви	П4	13199,1	15140,8
Результат порівняння			
A1 і П1		<	>
A2 і П2		>	>
A3 і П3		<	>
A4 і П4		<	<

Як свідчать представлені результати, у плановому році ліквідність балансу підвищується і баланс стає абсолютно ліквідним ($A > П1$, $A2 > П2$, $A3 > П3$ та $A4 < П4$). Тобто у плановому році сума абсолютно ліквідних активів ТОВ «Фієста» перевищує суму найбільш термінових боргів підприємства. У

такому випадку підприємство зможе погасити термінову заборгованість на дату складання балансу. Швидко ліквідні активи ТОВ «Фієста» за сумою перевищують суму відносно термінових боргів. У такому випадку у найближчій перспективі підприємство залишиться платоспроможним. Сума середньо ліквідних активів ТОВ «Фієста» перевищує суму середньо термінових боргів, що забезпечить платоспроможність підприємства у середньостроковій перспективі. Водночас, сума важко ліквідних і неліквідних активів планується меншою від вартості довгострокових зобов'язань і власного капіталу, що забезпечить стійкість підприємства у віддаленій перспективі.

Звіт про фінансові результати ТОВ «Фієста» до та після реалізації розроблених заходів представлено у табл. 3.15.

Таблиця 3.15

Порівняння показників звіту про фінансові результати ТОВ «Фієста» до та після реалізації розроблених заходів із вдосконалення управління активами

Показник, тис. грн.	2017 рік (базовий)	2018 рік (прогноз- ний)	Абсолютний приріст, тис. грн	Темп зростання, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	84391,1	103979,8	19588,7	23,2
Інші операційні доходи	35,4	2315,5	2280,1	6441,0
Інші доходи	0,7	121,3	120,6	17228,6
Разом доходи	84427,2	106416,54	21989,34	26,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	74043,4	91191,2	17147,8	23,2
Інші операційні витрати	9255,2	12583,4	3328,2	36,0
Інші витрати	96,7	258,8	162,1	167,6
Разом витрати	83616,7	104033,37	20416,67	24,4
Фінансовий результат до оподаткування	810,5	2383,17	1572,67	194,0
Податок на прибуток	146,8	429,0	282,2	192,2
Чистий прибуток	663,7	1954,20	1290,5	194,4

Як свідчать представлені дані, загальні доходи ТОВ «Фієста» збільшаться на 26,0% або 21989,34 тис. грн., при чому:

- чистий дохід ТОВ «Фієста» збільшиться на 23,2% або на 19588,7 тис. грн.;
- інші операційні доходи зростуть на 2280,1 тис. грн. (більше, ніж у 65 разів – за рахунок отримання доходів від оренди складів будівельної бази підприємства);
- інші доходи збільшаться на 120,6 тис. грн.

Загальні витрати ТОВ «Фієста» зростуть на 24,4% або 20416,67 тис. грн., при чому:

- собівартість реалізованої продукції зросте на 23,2% або 17147,8 тис. грн.;
- інші операційні витрати збільшаться на 3328,2 тис. грн. або 36,0%;
- інші витрати зростуть на 162,1 тис. грн.

Відповідно, фінансовий результат до оподаткування ТОВ «Фієста» становитиме у плановому році 2383,17 тис. грн., що на 1572,67 тис. грн. або 194,0% більше, ніж у базовому 2017 році.

Податок на прибуток, який має виплатити підприємство, збільшиться до 429,0 тис. грн. (на 282,2 тис. грн.), а чистий прибуток зросте у плановому році на 1290,5 тис. грн. – до 1954,2 тис. грн.

Результати порівняння ефективності управління активами ТОВ «Фієста» до і після реалізації проекту представлено в таблиці 3.16.

Як свідчать проведені розрахунки, вивільнення оборотних коштів за рахунок зменшення запасів та дебіторської заборгованості ТОВ «Фієста», а також отримання додаткового доходу від оренди складських приміщень будівельної бази підприємства сприятиме підвищенню ефективності використання основних засобів, про що свідчить зростання фондівіддачі (на 3,70 в порівнянні з базовим роком). Також збільшиться коефіцієнт співвідношення необоротних та оборотних активів.

Таблиця 3.16

**Порівняння показників ефективності управління активами
ТОВ «Фіста» до і після реалізації розроблених заходів із вдосконалення
управління активами.**

Показник	2017 р. (базовий)	2018 рік (прогноз- ний)	Відхи- лення	Підвищення (+) або зниження (-) ефективності
Група показників ефективності використання основних засобів				
Фондовіддача	11,63	15,32	3,70	+
Коефіцієнт співвідношення необоротних та оборотних активів	0,31	0,32	0,01	+
Група показників ліквідності				
Загальний коефіцієнт покриття	1,343	1,646	0,304	+
Проміжний коефіцієнт покриття	0,808	1,114	0,306	+
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0012	0,2048	0,204	+
Коефіцієнт відволікання оборотних активів у запаси	0,398	0,323	-0,075	+
Коефіцієнт участі матеріальних запасів у покритті поточних зобов'язань	0,535	0,532	-0,002	+
Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів	0,641	1,215	0,574	+
Коефіцієнт маневрування	0,450	0,552	0,102	+
Група показників рентабельності, %				
Рентабельність діяльності	0,79	1,88	1,09	+
Рентабельність активів	2,39	7,37	4,98	+
Рентабельність необоротних активів	8,69	26,41	17,71	+
Рентабельність оборотних активів	3,30	10,22	6,92	+
Рентабельність власного капіталу	5,16	14,12	8,96	+
Рентабельність позикового капіталу	4,46	15,40	10,94	+
Група показників ділової активності				
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	3,63	5,4	1,77	+
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	12,58	16,5	3,92	+
Період обороту оборотних активів, днів	99,28	66,2	-33,08	+
Період обороту запасів, днів	45,04	21,8	-23,24	+
Строк погашення кредиторської заборгованості	72,4	50,1	-22,3	+
Строк погашення дебіторської заборгованості	56,6	46,0	-10,7	+

Продовження табл 3.16

Показник	2017 р. (базовий)	2018 рік (прогно- зний)	Відхи- лення	Підвищення (+) або зниження (-) ефективності
Тривалість операційного циклу, днів	101,64	67,7	-33,94	+
Тривалість фінансового циклу, днів	90,91	82,0	-8,91	-

Спрямування частини вивільнених коштів у фінансові ресурси ТОВ «Фіеста» дозволить підвищити ліквідність підприємства. Позитивним є зменшення коефіцієнту відволікання оборотних активів у запаси та коефіцієнту участі матеріальних запасів у покритті поточних зобов'язань. Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів зростає на 0,574, а коефіцієнт маневрування збільшиться на 0,102.

Результати оцінки показників рентабельності свідчать про збільшення рентабельності діяльності ТОВ «Фіеста» (на 1,09%), зростання рентабельності активів (на 4,98%), рентабельності необоротних активів (на 17,71%) та рентабельності оборотних активів (на 6,92%). Також збільшиться рентабельність власного капіталу (на 8,96%) та позикового капіталу (на 10,94%). Зростання показників рентабельності обумовлене як збільшенням чистого прибутку підприємства, так і зменшенням розміру оборотних активів, власного та позикового капіталу.

Оцінка показників ділової активності ТОВ «Фіеста» свідчить про можливість зростання коефіцієнтів оборотності оборотних активів та виробничих запасів, відповідно період обороту оборотних активів зменшився на 33,08 дні, а період обороту запасів – на 23,24 дні. Скорочення строку дебіторської заборгованості становить 10,7 днів, а строку погашення дебіторської заборгованості – 33,08 днів. Скорочення тривалості операційного циклу ТОВ «Фіеста» прогнозується на 33,94 днів, а тривалість фінансового циклу незначно зменшилась на 8,91 дні. Розраховані показники свідчать про активізацію ділової активності підприємства за умови вивільнення оборотних коштів за рахунок зменшення запасів.

Таким чином, реалізація розроблених заходів сприятиме підвищенню ефективності управління активами ТОВ «Фієста».

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Активи підприємства являють собою економічні ресурси, що використовуються в господарській діяльності підприємства та повністю контролюються підприємством; майнові цінності, що мають вартість та формуються за рахунок інвестованого в них капіталу; є продуктивними ресурсами, що генерують дохід. Продуктивність є потенційною характеристикою активів, яка реалізується лише в комплексі з використанням інших економічних ресурсів; використання активів пов'язано з факторами часу, ризику та ліквідності, характеризуються певним рівнем ліквідності.

Узагальнивши наукові підходи до визначення поняття активів, норми чинного законодавства, та наведені класифікаційні ознаки, активи було визначено як контрольовану підприємством сукупність майнових ресурсів, що використовуються у його господарській діяльності, сформованих за рахунок як власного, так і позикового капіталу, постійний оборот яких пов'язаний з факторами часу, ризику та ліквідності, а використання, як очікується, спричинить економічні вигоди у майбутньому.

Фінансово-господарський стан підприємства є важливою характеристикою його ділової активності і надійності. Він визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал в діловому співробітництві, є гарантом ефективної діяльності як самого підприємства так і його партнерів. Прискорення обертання оборотних коштів має велике значення для забезпечення стабільності фінансового стану підприємства, що пояснюється трьома основними причинами. По-перше, від швидкості обертання коштів залежить розмір річного обороту, бо підприємство, що має невеликий обсяг оборотних коштів, але ефективніше їх використовує, здатне робити такий самий оборот, як і підприємство з більшим обсягом коштів, але з меншою швидкістю обертання. По-друге, з оборотністю пов'язано відносну величину витрат, зменшення яких знижує собівартість одиниці продукції. По-третє, прискорення обороту на тій чи тій стадії кругообігу коштів

(наприклад, скорочення часу перебування матеріалів на складі) змушує прискорити оборот на інших стадіях.

Дослідження особливостей управління активами проводилося на матеріалах виробничо-торговельного підприємства ТОВ «Фієста», яке спеціалізується на оптовій торгівлі деревиною, будівельними матеріалами, санітарно-технічним обладнанням, тощо.

Потягом всього періоду дослідження спостерігається позитивна тенденція до збільшення активів ТОВ «Фієста» за рахунок зростання оборотних активів незважаючи на зниження необоротних активів. Відповідно, оборотні активи займають більшу частину в структурі загальної сум активів підприємства та їх частка на кінець досліджуемого періоду збільшується, що свідчить про підвищення ліквідності. Негативну тенденцією є збільшення зносу основних засобів та перевищення коефіцієнта вибуття основних засобів над коефіцієнтом оновлення. Позитивним є зростання фондівдачі та рентабельності основних засобів, що спричинено зменшенням їх балансової вартості.

Проведене дослідження свідчить про недостатній рівень ліквідності активів підприємства і відповідно про недостатню його платоспроможність особливо за рахунок найбільш ліквідних активів – грошових коштів.

Зростання показників рентабельності свідчить про підвищення ефективності управління активами підприємства, що обумовлено перевищенням темпу зростання прибутку над темпом зростання як активів ТОВ «Фієста» в цілому, так і їх структурних елементів.

Оборотність активів вказує на ефективність використання всіх активів ТОВ «Фієста». Прискорення оборотності оборотних активів має важливе значення для стабільності фінансового стану підприємства.

Серед основних проблем в управлінні активами ТОВ «Фієста» були виявлені наступні: зростання коефіцієнту зносу основних засобів: протягом 2015-2017 рр. з 0,45 до 0,52; значне збільшення розміру запасів підприємства (з 4147,9 тис. грн. до 9263,7 тис. грн. в 2016-2017 рр.); низький рівень

абсолютно ліквідних активів, які за результатами 2017 р. займали 0,07% у структурі активів підприємства; високий рівень іншої дебіторської заборгованості - 40,2% у структурі активів підприємства за результатами 2017 р., що призводить до «заморожування» обігових коштів ТОВ «Фієста».

Удосконалення управління активами ТОВ «Фієста» має бути направлене на подолання виявлених проблем, забезпечення стійкого росту підприємства, збалансування параметрів обмеженого росту операційної діяльності й необхідного рівня безпеки підприємства. Ефективне використання активів ТОВ «Фієста», в першу чергу, передбачає визначення їх оптимальної величини, розробку варіантів фінансування та забезпечення ефективності використання. Оптимальна величина активів повинна з однієї сторони забезпечувати безперебійне ефективне функціонування ТОВ «Фієста», з іншої – мінімізувати наявність недіючих поточних активів.

З метою удосконалення управління активами ТОВ «Фієста» було розроблено заходи, спрямовані на оптимізацію управління основними засобами підприємства, оптимізацію розміру та підвищення оборотності запасів підприємства, збільшення грошових коштів підприємства для фінансування його діяльності та підвищення абсолютної ліквідності, зменшення розміру дебіторської заборгованості.

Удосконалення управління оборотними активами ТОВ «Фієста» пропонується шляхом оптимізації розміру запасів підприємства за рахунок: перегляду договорів з постачальниками, проведення роботи на основі системи «точно-в-строк»; здійснення регулярної інвентаризації складських запасів готової продукції; матеріальної мотивації співробітників торгового відділу для збільшення оборотності запасів готової продукції; проведення регулярних акцій з розпродажу малоліквідних запасів, сезонних товарів і запасів з ризиком списання через закінчення термінів придатності. Планові витрати на реалізацію запропонованих заходів становлять 1390,36 тис. грн. що дозволять зменшити обсяг запасів на 25,75% або на 2385,40 тис. грн. Фінансування проекту передбачено за рахунок нерозподіленого прибутку

підприємства. За умови зменшення запасів, підприємство зможе вивільнити складські приміщення бази та здавати їх в оренду. Додатковий дохід ТОВ «Фієста», отриманий за рахунок надання в оренду, складатиме 1631,52 тис. грн.

Вивільнені оборотні кошти, отримані за рахунок зменшення запасів, планується частково спрямувати у грошові кошти (для підвищення абсолютної ліквідності ТОВ «Фієста»), а частково – на погашення короткострокових кредитів банків та зменшення поточних зобов'язань підприємства.

Заходом щодо рішення проблеми високого рівня дебіторської заборгованості ТОВ «Фієста» виступає формування ефективної політики управління дебіторською заборгованістю за рахунок зниження строків її оплати. Для мотивації зниження строків інкасації дебіторської заборгованості ТОВ «Фієста» пропонується надання знижок дебіторам за дострокове погашення заборгованості. При цьому для ефективного встановлення розміру знижки підприємству необхідно порівняти дохід від додатково отриманих коштів з видатками на надання знижок. Проведені розрахунки можливості надання ТОВ «Фієста» знижок дебіторам за дострокове погашення заборгованості, свідчать про те, що розмір знижки в 2019 році може бути встановлений на рівні до 7-10% (однак менше 15%, оскільки при знижці в 15% підприємство буде одержувати не додатковий прибуток, а збиток).

Забезпечення дострокового погашення дебіторської заборгованості приведе до збільшення рентабельності оборотних коштів ТОВ «Фієста» і забезпечить скорочення дефіциту оборотних коштів і фінансових ресурсів. Вивільнені кошти будуть направлені на зменшення поточних зобов'язань підприємства, що оптимізує структуру капіталу ТОВ «Фієста».

Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити ефективність управління активами ТОВ «Фієста», забезпечити зростання рентабельності оборотних та необоротних активів, збільшення ділової активності підприємства та підвищення його ліквідності.

На основі запропонованих рекомендацій щодо підвищення ефективності управління активами ТОВ «Фієста» здійснено планування потреби підприємства в активах та визначення джерел їх формування.

Встановлено, що активи підприємства у плановому році зменшаться на 2464,4 тис. грн. або 8,1% за рахунок зменшення необоротних активів на 471,7 тис. грн. або на 6,5% в порівнянні з базовим роком у зв'язку з амортизацією основних засобів та зменшення оборотних активів на 1992,7 тис. грн. або на 8,6% в порівнянні з попереднім роком.

Власний капітал підприємства збільшиться на 1948 тис. грн. або на 14,8% за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку (прогнозується рефінансування чистого прибутку ТОВ «Фієста», отриманого у плановому році).

Поточні зобов'язання і забезпечення підприємства зменшаться на 4406,1 тис. грн. або на 25,4% в порівнянні з базовим роком. При цьому, короткострокові кредити банків ТОВ «Фієста» планується погасити повністю, поточну кредиторську заборгованість планується лишити без змін, а інші поточні зобов'язання зменшити на 1033,5 тис. грн. або на 7,6%.

У плановому році ліквідність балансу підвищиться і баланс стане абсолютно ліквідним за рахунок збільшення грошових коштів та зменшення поточних зобов'язань.

Результати оцінки планових показників рентабельності свідчать про збільшення рентабельності діяльності ТОВ «Фієста» на 1,09%, зростання рентабельності активів на 4,98%, рентабельності необоротних активів на 17,71% та рентабельності оборотних активів на 6,92%. Зростання показників рентабельності обумовлене як збільшенням чистого прибутку підприємства, так і зменшенням розміру необоротних та оборотних активів.

Оцінка показників ділової активності ТОВ «Фієста» у плановому періоді свідчить про зростання коефіцієнтів оборотності оборотних активів та виробничих запасів, відповідно період обороту оборотних активів зменшився на 33,08 дні, а період обороту запасів – на 23,24 дні. Скорочення строку

дебіторської заборгованості становить 10,7 днів, а строку погашення дебіторської заборгованості – 33,08 днів. Скорочення тривалості операційного циклу ТОВ «Фієста» прогнозується на 33,94 днів, а тривалість фінансового циклу зменшиться на 8,91 дні.

Таким чином, реалізація розроблених заходів сприятиме підвищенню ефективності управління активами ТОВ «Фієста».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / За заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 384с.
2. Абрютіна М.С. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства: Навчально-практичний посібник / М.С. Абрютіна, А.В. Грачов – 2-е вид., Испр. – М.; Вид-во «Дело и сервис», 2013. – 256 с.
3. Бригхэм Ю.Ф. Финансовый менеджмент / Ю.Ф. Бригхэм; пер.с англ.-10-е изд. СПб.: Питер, 2007.- 959 с.
4. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента / И.А. Бланк.– Киев : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 272 с.
5. Бланк И. А. Управление денежными потоками / И.А. Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2006. – 672 с.
6. Бланк И.А. Управление формированием капитала / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2000. – 512 с.
7. Бондаренко О.С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств, О.С.Бондаренко. Інвестиції практика та досвід. 2008.№ 4.- 40с.
8. Базецька Г. І. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент» (для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 - Економіка підприємства (за видами діяльності)) / Г. І. Базецька, В. Г. Федорова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2012.
9. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування, навчальний посібник для студентів вищ.навч.закл. Колпакт-ЛВ, 2005р. - 311 с.
10. Брушко Г. В. Методологічні основи управління оборотними активами // [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/179/knp179_31-33.pdf
11. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика : навч. посіб. / О. Я. Базилінська. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.
12. Боярська М.О. Аналіз стратегії розвитку підприємства. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/61.pdf>

13. Баранова В.Г. Теоретичні засади управління оборотним капіталом / В.Г. Баранова, С.М. Гоцуляк // Вісник соціально - економічних досліджень. – Одеса : ОДЕУ, 2008. – № 30. – 33с.
14. Велева Е.Е. УДК 336.66, Теорія і методологія управління активами підприємства «Фінанси та Кредит» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.fcbank.com.ua>.
15. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
16. Гетьман О.О. Економіка підприємства : навчальний посібник. – [2-ге видання] / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К. : Центр учбової літератури, 2010.– 487 с.
17. Горелов Д.О., Большенко С.Ф. Стратегія підприємства. навчальний посібник. – Харків: ХНАДУ, 2011. – 133 с.
18. Горецька Л.Л. Активи в національних системах бухгалтерського обліку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” Л.Л. Горецька. – Київ, 2003. – 20 с.
19. Горбачук Т. В. Управління оборотними активами підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.library.tane.edu.ua>.
20. Д. І. Дема, Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / Л. М. Дорохова, О.М. Віленчук. Житомир: ЖНАЕУ, 2014. - 17 с.
21. Економіка та фінанси підприємства: методика розв’язання практичних задач: навч. посіб. / Л.О.Лігоненко, І.В.Височин, О.В.Корольова - Казанська, І.О.Чаюн та ін. 2010.-132с.,171с.
22. Економіка підприємства : підручник / Чаюн І.О., Богославець Г.М., Довгаль Н.С , Стасюк Л.Л. – К: КНТЕУ, 2005р. - 94 с.
23. Економіка підприємства: компетентність і ефективність розвитку: монографія / Пономаренко В. С. та ін. ; за заг. ред. д- ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С. - Харків : ІНЖЕК, 2013. - 150 с.
24. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав, професійну оціночну

діяльність в Україні» від 12.07.01 р. 2658-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>

25. Залуцький І.Р. Планування і діагностика діяльності підприємств: посібник навч. вч. закл./ Н.М. Яркіна – Київ: Ліра, 2013. – 497 с.

26. Іванова М.І. Системний підхід до управління оборотними коштами / М.І.Іванова // Академ. огляд. – 2007. – №1. - 49 с.

27. Коупленд Т. Стоимость компаний: оценка и управление / Т. Коупленд, Т. Коллер, Д. Муррин : перев. с англ. – М. : ЗАО "Олимп-Бизнес", 1999. -576с.

28. Качмарик Я.Д. Особливості формування та використання економічного потенціалу торговельного підприємства / Я.Д. Качмарик, І.А. Маринич, Р.Л. Лупак // Вісник Львівської комерційної академії : зб. наук. праць. – Сер.: Економічна. – Львів : Вид-во Львівської КА, 2009. – Вип. 19.

29. Лазерева Н. О. Організаційно - економічний механізм управління ефективністю діяльності виноробних підприємств. Дисертація, на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук (доктора філософії) за спеціальністю 08.00.04 Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису, Одеса. 2017р.– 25 с.

30. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності. Наказ Мінфіну України від 28.03.2013 р. №433 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtkk.com.ua/show/2cid010035.html>.

31. Міжнародна економіка : підручник: в 2 ч. / за ред. А.А. Мазараки. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. Ч 1. - 564 с.

32. Москаленко О. В. Звітність підприємства / О. В. Москаленко //Опорний конспект лекцій. – Харків: ХІБС УБС НБУ, 2014.-164 с.

33. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». - Наказ Міністерства фінансів України №73 від 07.02.13р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

34. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні [зі змінами та доповненнями]Режимдоступу:http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SH0000

99.html.

35. Напрямки удосконалення процесу управління оборотними коштами підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - www.zgia.zp.ua

36. Нестеренко С.С. Оборотні кошти в умовах формування ринкової економіки // Науковий вісник Академії муніципального управління. – 2009. – Вип. 7. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu/Ekon/2009_7/09nssome.pdf

37. Ніпіаліді О. Ю. Економіко - математичні методи розв'язання аналітичних задач оцінки фінансового стану підприємства / О. Ю. Ніпіаліді // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер.: Економіка. – 2005. – № 19. – 234с.

38. Ніпіаліді О. Ю. Оцінка фінансового становища підприємства в умовах переходу до ринкової економіки / О. Ю. Ніпіаліді // Наукові записки: зб.наук. праць каф. екон. аналізу Терноп. акад. нар. госп-ва. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – Вип. 9.

39. Носов П. Л. Сучасна класифікація оборотних активів / П. Л. Носов // Економіка і держава. – 2008. – № 7. – С. 43 - 46.

40. Податковий кодекс України: Закон України № 2856-VI від 23.12.2010 р. з змінами та доповненнями // Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

41. Про інвестиційну діяльність: Закон України №1561- XII від 18.09.1991 р. з змінами та доповненнями // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

42. Про інноваційну діяльність: Закон України №40-IV від 04.07.2002 р. з змінами та доповненнями // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

43. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 19.09.1991 р. з змінами та доповненнями // Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

44. Про захист економічної конкуренції: Закон України № 2211-III від

- 11.01.2001 р. з змінами та доповненнями // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
45. Поважний О.С. Особливості визначення сутності та складу поняття «оборотні активи» / Поважний О.С., Крамзіна Н.О., Кваша Ю.В. // Економічний простір. – 2008. – № 12/2. – С. 41-52.
46. Петряєва З.Ф. Організація і методика економічного аналізу: навчальний посібник / З.Ф. Петряєва. — Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. — 236 с.
47. Причепа І.В. к.е.н. УДК 336:658.152/153 Теоретичні засади управління активами підприємства. Журнал Економічний простір № 960, 2012.-253 с.
48. Пельтек Л.В. Методологічні аспекти формування системи управління оборотними активами підприємства / Пельтек Л.В., Писаренко С.М. // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 1(5). – С. 43.
49. Письменна Т. В. Фінансові ризики в господарській діяльності підприємства / Т. В. Письменна // Вісник Запорізького національного університету. – 2015. – № 3 (27) – 151 с.
50. Розробка стратегії розвитку підприємства на основі концепції промислового маркетингу / А.Т. Кучер, В.А. Кучер // Вісник економічної науки України. — 2011. — № 1 (19). — Бібліогр. : 8 назв. — укр.
51. Скоробогатова В.В. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу / В.В. Скоробогатова. – К., 2004. - 341с.
52. Соколов Я.В. История бухгалтерського учета / Я.В. Соколов, В.Я. Соколов. М.: Финансы и статистика, 2004. — 272с.
53. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємств: підруч. для студ. вищ. навч. закл., що навч. за освітньо-проф. програмою спеціаліста зі спец. / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов // «Фінанси», «Банківська справа»: «Облік і аудит». – 2. вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 2013. – 384 с.
54. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства: навч. посібник / Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб. - К. : Каравела, 2003. - 432 с.
55. Управління ресурсами підприємства / Крамаренко В.І., Холод Б.І., Воройов Ю.М., Дудар А.П.-К. Центр. навч. л-ри, 2004.-286 с.

56. Філатова З.В., Ротанова А.Г. Напрямки формування системи управління оборотними активами підприємства // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – Збірник наукових праць : Випуск 29. – Київ : НАУ, 2011. – 330 с.
57. Фінанси підприємств : підручник / Буряк Л.Д., Нам Г.Г., Павліковський А. М., [та ін.]; керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогіна. 3-тє вид., перероб. та доп. - К. : КНЕУ, 2000. - 460 с.
58. Фінанси підприємства : підручник / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 491 с.
59. Фінанси підприємства: підручник / І.О. Тарасенко, Н.М. Любенко, О. Тарасенко. – К. : КНУТД, 2015. – 360 с
60. Фінанси підприємства : підручник [А.М.Поддєрьогін та ін.]; кер. кол.авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін ; Держ.вищ.навч.закл.Київ.на.екон.у-нт ім. Вадима Гетьмана.-8-е вид., переробл. та допов. - К.: КНЕУ, 2013.- 546.
61. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. / Федонін О. С., Рєпіна І. М., Олексюк О. І. – К. : КНЕУ, 2003. -316 с.
62. Фінансовий аналіз : теорія та практика : навч. посіб. О. Я. Базілінська. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.
63. Фінансовий аналіз : методичні вказівки щодо організації самостійної роботи студентів / [уклад.: І. О. Школьник, І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко] ; Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011.- 92 с.
64. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / За ред. Момот Т.В. - К. : Центр учбової літератури, 2011.-712с.
65. Хмєлевський С. М. Зміна алгоритмів розрахунку фінансово-економічних показників. / С.М.Хмєлевський // Вісник Чернігівського державного технологічного університету : № 2 (74), 2014 Фінансові проблеми формування та використання. – 21 - 28 с.
66. Фінансовий менеджмент активів підприємства, актуальні напрямки його

розвитку / Ю.М. Тимощенко // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. — 2010. — №1. — 94–103с.

67. Чебанова Н.В. Стратегічне управління активами підприємств залізничного комплексу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.е.н.: спец. «Економіка та упр. нац. госп-вом»; Укр. держ. акад. залізничного трансп. - Харків, 2009. - 18с.

68. Шваб Л.І. Економіка підприємства: /навчальний посібник / Л.І. Шваб. – К.: Каравела. 2010р. - 564 с.

69. Швець Ю.О. Управління оборотними активами підприємства. Стаття. Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 1(5).-127с.

70. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

71. Ящук Д.Л. Дослідження методології управління оборотними активами підприємств в умовах кризи / Д.Л. Ящук // Вісник економічного транспорту і промисловості. — 2013. — № 32. — 52–57с.

72. Янковська В.А. Управління активами та пасивами підприємства / Семенець А.О., Кузнецова С.О. // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. 2013 - № 6.- 112 с.

ДОДАТКИ

Показники майнового стану активів підприємства

Назва показника	Формула розрахунку	Характеристика показника
Коефіцієнт постійності	$K_{пa} = \text{---}$	Вказує на частку необоротних активів у майні підприємства. Зменшення показника свідчить про зменшення виробничого потенціалу. Оберненим показником є коефіцієнт мобільності, який протягом усього періоду є доволі високим і вказує на те, що майно підприємства може змінити структуру протягом короткого періоду часу.
Коефіцієнт мобільності	$K_{м} = \frac{\Gamma_3}{O_3}$	Вказує на співвідношення оборотних та необоротних активів підприємства. Як і у випадку деяких попередніх показників високе значення мобільності активів характерне для підприємств торгівельної, фінансової сфери, в той час як у більшості промислових підприємств частка необоротних активів висока.
Коефіцієнт зносу основних засобів	$K_{Зоз} = \frac{3O_3}{ПВO_3}$	Показник характеризує частку вартості основних засобів, що залишилася до списання на витрати в наступних періодах. Доповненням цього показника до 100 % (чи одиниці) є коефіцієнт придатності.
Коефіцієнт оновлення	$K_{оовл} = \frac{BO_3}{ПВO_3}$	Характеризує інтенсивність оновлення і показує, яку частину від наявних на кінець звітної періоду основних засобів складають нові основні засоби. Його обчислюють як відношення обсягу надходження (введення в дію) основних засобів за період, що аналізується, до первісної (переоціненої) вартості основних засобів підприємства на кінець цього періоду

Показники майнового стану активів підприємства

Коефіцієнт вибуття	$KB_{на} = \frac{H_{AB}}{H_{АП}}$	Показує частку вартості основних засобів, (які вибули за період, через старіння та з інших причин непригодні для використання) що аналізується, в загальній вартості основних засобів на початок цього періоду. Його розраховують як відношення первісної (переоціненої) вартості основних засобів, які вибули за період, що аналізується, до первісної (переоціненої) вартості основних засобів на початок цього періоду
Коефіцієнт придатності	$K_{П\text{Оз}} = \frac{З_{\text{Воз}}}{П_{\text{Воз}}}$	Показує, яка частина основних засобів є придатною для експлуатації і визначається як відношення залишкової вартості основних засобів до балансової вартості основних засобів.
Коефіцієнт приросту	$K_{Ma} = \frac{M_a}{H_a}$	Коефіцієнт приросту характеризує приріст основних засобів або їх окремих груп за відповідний період. Його обчислюють як відношення первісної, або переоціненої, вартості основних засобів до первісної (переоціненої) вартості основних засобів підприємства на початок цього періоду.

Показники ліквідності активів підприємства

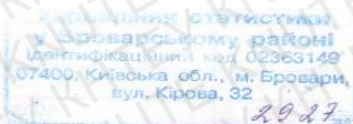
Назва показника	Формула розрахунку	Характеристика показника
Коефіцієнт покриття (поточної ліквідності)	$ЗКП = \frac{ЛА}{ПЗ}$	Коефіцієнт покриття (поточної ліквідності) показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань. Рівень коефіцієнта покриття залежить від галузі виробництва, тривалості виробничого циклу, структури запасів і витрат та ряду інших факторів.
Коефіцієнт-швидкої ліквідності	$Кшл = \frac{Гзп}{ПЗ}$	Коефіцієнт швидкої ліквідності відображає платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами.
Коефіцієнт-абсолютної ліквідності	$Кал = \frac{ДА \text{ КФВ}}{ОБк}$	Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина боргів підприємства може бути сплачена негайно. Теоретично достатнім значенням для коефіцієнта абсолютної ліквідності є співвідношення 0,2 : 1.
Проміжний коефіцієнт покриття	$ПКП = \frac{ШЛА}{ПЗ}$	Проміжний коефіцієнт покриття характеризує здатність підприємства за допомогою своїх швидко ліквідних активів розрахуватися до поточних зобов'язань.
Коефіцієнт маневрування	$КМ = \frac{ВОК}{ВК}$	Коефіцієнт маневрування характеризує частку власного капіталу підприємства, що використовується для фінансування його оборотних активів.

Показники оцінки рентабельності активів підприємства

Назва показника	Формула розрахунку	Характеристика показника
Коефіцієнт рентабельності усіх активів	$Ra = \frac{\text{ЧП}}{A}$	Характеризує ефективність використання активів підприємства. ЧП-обсяг чистого прибутку
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$Ra = \frac{\text{ЧП}}{\text{ВК}}$	Характеризує ефективність вкладення коштів в активи підприємства.
Коефіцієнт рентабельності діяльності	$Rvk = \frac{\text{ЧП}}{\text{ВР}} \times 100\%$	Характеризує ефективність господарської діяльності підприємства. Збільшення цього показника позитивна тенденція, свідчить про зростання ефективності використання господарської діяльності підприємства. ВР-обсяг виручки
Коефіцієнт рентабельності продукції	$Rn = \frac{\text{Преал}}{\text{Среал}} \times 100\%$	Характеризує прибутковість господарської діяльності підприємства від основної діяльності. Нормативного значення для коефіцієнтів рентабельності не існує, але є загальне правило, чим вище значення коефіцієнту, тим краще. Збільшення коефіцієнту протягом звітного періоду свідчить про покращання результатів діяльності підприємства.
Коефіцієнт економічної рентабельності	$Er = \frac{\text{Пдоп}}{A} \cdot \text{ФВ}$	Характеризує процентне співвідношення суми прибутку від звичайної діяльності до оподаткування і фінансових витрат підприємства та середнього обсягу його активів за період.
Коефіцієнт рентабельності позикового капіталу	$Rvk = \frac{\text{ЧП}}{\text{ПК}} \times 100\%$	Характеризує процентне співвідношення обсягу чистого прибутку підприємства та середнього обсягу його позикового капіталу.
Коефіцієнт рентабельності довгострокового позикового капіталу	$Rdnk = \frac{\text{ЧП}}{\text{ДПК}} \times 100\%$	Характеризує процентне співвідношення обсягу чистого прибутку підприємства та середнього обсягу його довгострокового позикового капіталу.
Коефіцієнт рентабельності короткострокового позикового капіталу	$Rknk = \frac{\text{ЧП}}{\text{КПК}} \times 100\%$	Характеризує процентне співвідношення обсягу чистого прибутку підприємства та середнього обсягу його короткострокового позикового капіталу.

Показники оборотності активів

Назва показника	Формула розрахунку	Характеристика показника
Коефіцієнт оборотності активів	$K_{ОбА} = \frac{ВР}{ОбА}$	Характеризує ефективність використання підприємством усіх наявних ресурсів, незалежно від джерел їхнього залучення.
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$Подз = \frac{ДЗ}{ВР} \times Д$	Показує швидкість обертання дебіторської заборгованості підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження комерційного кредиту, що надається підприємством.
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$Покз = \frac{КЗ}{ВР} \times Д$	Показує швидкість обертання кредиторської заборгованості підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження комерційного кредиту, що надається підприємству.
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	$K_{Моз} = \frac{СР}{С_{ВМ}}$	Характеризує швидкість реалізації товарно-матеріальних запасів підприємства.
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	$K_{Ооз} = \frac{ВР}{С_{Воз}}$	Показує ефективність використання основних засобів підприємства.
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$K_{овк} = \frac{ЧВ}{С_{Вк}}$	Характеризує ефективність використання власного капіталу підприємства. Свк-середній обсяг вк.
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$K_{Оба} = \frac{ВР}{ОбА}$	Характеризує швидкість обороту (кількість оборотів за період) всіх оборотних активів і дозволяє проаналізувати можливість вивільнення їх з господарської діяльності.
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	$Повз = \frac{ВЗ}{С_{Вр}} \times Д$	Характеризує період часу, впродовж якого кошти, вкладені у виробничі запаси, здійснюють один повний оборот

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ФІЕСТА"	за ЄДРПОУ	2016 01 01 31781098
Територія	с.Требухів, Броварського р-ну	за КОАТУУ	3221289001
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля будівельними матеріалами	за КВЕД	46.73
Середня кількість працівників, осіб	11		
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон	вул. Броварська, 58. с.Требухів, Броварський р-н.Київська обл 07454, 0442201325		

1. Баланс
на 31 Грудня 2015 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	104.2	104.2
Основні засоби:	1010	8371.9	8103.9
первісна вартість	1011	14359.7	14830.0
знос	1012	(5987.8)	(6726.1)
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	17.5	17.5
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	8493.6	8225.6
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	4945.9	5534.6
у тому числі готова продукція	1103	4941.3	5346.6
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	1615.9	853.7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	42.3
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	42.3
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10285.2	8756.1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	784.9	1318.4
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	10.6	27.3
Усього за розділом II	1195	17642.5	16532.4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	26136.1	24758.0

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1500.0	1500.0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	5800.0	5800.0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3939.2	4705.0
Неоплачений капітал	1425	-	-
Усього за розділом I	1495	11239.2	12005.0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
	1595	-	24.5
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	1000.0	1000.0

Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1132.6	271.3
розрахунками з бюджетом	1620	64.5	17.3
у тому числі з податку на прибуток	1621	61.3	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	12699.8	11439.9
Усього за розділом III	1695	14896.9	12728.5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	26136.1	24758.0

2. Звіт про фінансові результати за 2015 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	49048.1	49447.7
Інші операційні доходи	2120	723.0	409.8
Інші доходи	2240	174.0	27.0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	49945.1	49884.5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(43193.4)	(44076.4)
Інші операційні витрати	2180	(5525.7)	(4140.2)
Інші витрати	2270	(96.7)	(87.9)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(48815.8)	(48304.5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	1129.3	1580.0
Податок на прибуток	2300	(241.3)	(292.3)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	888.0	1287.7

Керівник

Головний бухгалтер

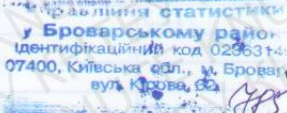

/ Матвійчук В. Р. /

(ініціали, прізвище)

/ Матвійчук В. Р. /

(ініціали, прізвище)

		Додаток 1 до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"	
 ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва		КОДИ	
Дата (рік, місяць, число)		2017 01 01	
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ФІЄСТА"	за ЄДРПОУ	31781098
Територія	с.Требухів, Броварського р-ну, Київської області	за КОАТУУ	3221289001
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля будівельними матеріалами	за КВЕД	46.73
Середня кількість працівників, осіб	10		
Одиниця виміру:	тис. грн з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон вул. Броварська, 58. с. Требухів, Броварський р-н. Київська обл 07454, 0442201325			
1. Баланс на 31 Грудня 2016 р.		Форма № 1-м	Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	104.2	-
Основні засоби:	1010	8103.9	7998.5
первісна вартість	1011	14830.0	15403.7
знос	1012	(6726.1)	(7405.2)
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	17.5	17.5
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	8225.6	8016.0
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	5534.6	4147.9
у тому числі готова продукція	1103	5346.6	3725.2
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	853.7	871.0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	42.3	38.8
у тому числі з податку на прибуток	1136	42.3	38.8
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8756.1	11876.3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1318.4	5.1
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	27.3	38.1
Усього за розділом II	1195	16532.4	16977.2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	24758.0	24993.2

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1500.0	1500.0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	5800.0	5800.0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4705.0	5233.1
Неоплачений капітал	1425	-	-
Усього за розділом I	1495	12005.0	12533.1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
	1595	24.5	1.0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	1000.0	1214.2
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-

товари, роботи, послуги	1615	271.3	211.1
розрахунками з бюджетом	1620	17.3	21.2
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	11439.9	11012.6
Усього за розділом III	1695	12728.5	12459.1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	24758.0	24993.2

**2. Звіт про фінансові результати
за 2016 р.**

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	54186.5	49048.1
Інші операційні доходи	2120	263.4	723.0
Інші доходи	2240	0.4	174.0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	54450.3	49945.1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(48029.4)	(43193.4)
Інші операційні витрати	2180	(5590.9)	(5525.7)
Інші витрати	2270	(194.6)	(96.7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(53814.9)	(48815.8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	635.4	1129.3
Податок на прибуток	2300	(101.8)	(241.3)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	533.6	888.0

Керівник

Головний бухгалтер

/ Матвійчук В. Р. /

(ініціали, прізвище)

/ Матвійчук В. Р. /

(ініціали, прізвище)

Управління статистики
у Броварському районі
Ідентифікаційний код: 02363149
07400, Київська обл., м. Бровари,
вул. Кірова, 32

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ФІЕСТА"	Дата (рік, місяць, число)	2018 01 01
Територія	с.Требухів, Броварського р-ну, Київської області	за ЄДРПОУ	31781098
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	3221289001
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля будівельними матеріал	за КОПФГ	
Середня кількість працівників, осіб	9	за КВЕД	46.73
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон	вул.Броварська,58. с.Требухів,Броварський р-н.Київська обл 07454, 0442201325		

1. Баланс
на 31 Грудня 2017 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	7998.5	7239.9
первісна вартість	1011	15403.7	15116.8
знос	1012	(7405.2)	(7876.9)
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	17.5	17.5
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	8016.0	7257.4
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	4147.9	9263.7
у тому числі готова продукція	1103	3725.2	9239.0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	871.0	1302.3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	38.8	173.0
у тому числі з податку на прибуток	1136	38.8	173.0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	11876.3	12288.1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	5.1	20.8
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	38.1	224.7
Усього за розділом II	1195	16977.2	23272.6
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	24993.2	30530.0

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1500.0	1500.0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	5800.0	5800.0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5233.1	5892.9
Неоплачений капітал	1425	-	-
Усього за розділом I	1495	12533.1	13192.9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
	1595	1.0	6.2
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	1214.2	3372.6

Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	211.1	308.3
розрахунками з бюджетом	1620	21.2	109.5
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	11012.6	13540.5
Усього за розділом III	1695	12459.1	17330.9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	24993.2	30530.0

**2. Звіт про фінансові результати
за 2017 р.**

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	84391.1	54186.5
Інші операційні доходи	2120	35.4	263.4
Інші доходи	2240	0.7	0.4
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	84427.2	54450.3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(74043.4)	(48029.4)
Інші операційні витрати	2180	(9255.2)	(5590.9)
Інші витрати	2270	(318.1)	(194.6)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(83616.7)	(53814.9)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	810.5	635.4
Податок на прибуток	2300	(146.8)	(101.8)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	663.7	533.6

Керівник

Головний бухгалтер

/ Матвійчук В. Р. /

(ініціали, прізвище)

/ Матвійчук В. Р. /

(ініціали, прізвище)